PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 258 ANTRADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 6, 1938, TORONTO, ONTARIO METAI VII

Kinai Atlaikę Dujų Ataką, Juichang Miesto Apylinkę Nuklojo Japonų Lavonais

ARŠIAME MŪŠYJE ŽUVO VIŠA JAPONŲ BRIGADA

Paskutinėmis Dienomis Kinai Apdaužė Dešimtį Japonų Karo Laivų

HANKOW. — Po trijų dienų žiauriaus mūšio, praeitą šeštadienį kinai galutinai priveikė japonus Juichang miesto apylinkėje ir atstūmė į priemiesčius. Čionai japonų artilerija šaudė dujinėmis bombomis, bet kinai atlaikė savo pozicijas ir ant dviejų aukštumų patiesė visą japonų brigadą.

Atvykęs į buvusio mūšio lauką užsieninis korespondentas rado ištisas krūvas pūvančių japonų lavonų. Generolas Tang En-Po, Taierchwang didvyris, kuris balandžio mėnesyje japonams sudavė pirmąjį smūgį korespondentui nurodė, kad tos dvi aukštumos per ištisas tris paras buvo kraujais mazgojamos, bet kinams buvę del ko pasiaukuoti, nes krito šimtai japonų—ištisa brigada.

Japonai desperatiškai šaudė ir iš orlaivių mėtė nuodingų dujų bombas, tačiau mūšyje sunaikino tiktai du kinų batalijonu.

Į šias pozicijas japonai dideles jėgas sutraukė rugpiūčio mėnesio paskutinėmis dienomis ir rengėsi maršuoti linkui Hankovo, bet kinai jas sumušė. Generolo Tang nuomone, japonams norint daryti ant Hankowo naują puolimą reikalinga 15 naujų divizijų. Tai brangiai atsieinanti operacija.

Tą pačią dieną kinai išmušė japonus iš trijų miestelių ir nuo dviejų svarbių aukštumų, esančių antroj pusėj Juichang miesto. Taipgi kinų artilerijos ugnis smarkiai apdaužė Yangtse upėj stovėjusių dešimtį japonų karo laivų.

MUSOLINIS PRADĖJO TERORIZUOTI ŽYDUS

ROMA.—Praeitą penktadienį Italijos valdžia išleido patvarkymą, sulyg kurio išmetami visi žydai iš valstybės pripažintų mokyklų, universitetų, akademijų, dailės mokyklų ir kitų švietimo įstaigų. Taip pat nuo spalių 1, pradedant mokslo sezoną, į mokyklas uždrausta priimti žydų tautybės mokytojai, profesoriai ir instruktoriai.

Sulyg fašistinio dekreto žydų vaikai turi lankytis į tokias mokyklas, kurias valstybė nepripažįsta mokyklomis. Bet tai dar neviskas! Ateinantį mėnesį susirinks vyriausia fašistų taryba ir padarys didesnius žydams kultūrinio veikimo apkarpymus.

Fašistų plėšikiškas įstatymas baisiai sujudino Italijos žydus. Tūkstančiai apgulė užsienių konsulatus ir teiraujasi ar negalima rasti užsieniuose prieglaudų.

Naziai pritardami Musoliniui, Vienoje išleido įstatymą, draudžiantį žydams važinėti automobiliais. Taip pat uždraudė automobilius perleisti "arijonams". Sulyg to kvailo įsakymo išeina, kad naziams yra nusikaltę ne tik žydai, bet ir jų automobiliai. Tai dar negirdėtas iki šiol akiplėšiškumas ir kvailystė.

FAŠISTAI BOMBARDAVO SANITARINĮ TRAUKINĮ

BARCELONA, Rugsėjo 4. — Italijos išdirbystės orlaivis prie San Vicente de Calders užpuolė ligoninės sanitarinį traukinį ir smarkiai apšaudė iš kulkosvaidžių. Du asmenys užmušti ir 25 sužeisti.

Kitą kruviną veiksmą atliko Palamoj. Čionai fašistų orlaivių bombos 40 namų sugriovė ir 60 apdaužė. Žuvo daugiausiai maži vaikai.

LENKIJA IRGI GAL IŠEIS IŠ TAUTŲ LYGOS

MASKVA. — Pravda nurodo, kad šį mėnesį atsibūsiančioj Tautų Lygos sesijoj, gal ir Lenkija, pildydama fašistų norus išeis iš Tautų Lygos.

Pravda liepia prisiminti, kad prieš sausio-vasario mėnesiuose atsibuvusios Tautų Lygos posėdžius pulkininkas Bekas su valdžia grąsino nepildyti Tautų Lygos nario pareigų.

O dabar Lenkijos spauda veda anti-čekoslovakišką kampaniją ir kaip matyti šiuo svarbiu momentu ketina spiauti kolektyviškam bendradarbiavimui į veidą ir eiti paskui Musolinį ir Hitlerį.

Anglija Atkreipus Prieš Nazius Rumuniją ir Turkiją

LONDONAS. — Anglijos valdžia nesenai padarė su Turkija ir Rumunija sutartį, su kuria manoma Vokietiją atskirti nuo būtiniausių maisto produktų, jeigu Hitleris neklausys perspėjimų ir sukels Europoje karą. Sakoma, kad Anglija susitarus su Rumunija iš jos pirkti 400,000 tonų kviečių. Su Turkija padarius ir panašų susitarimą.

Tokios sutartys esą labai svarbios Anglijos-Francijos blokui, nes jos užtikrinančios rytų Europoj anglų ir francūzų reikalus. Mat iškilus karui, Anglija po senovei blokaduotų Vokietijos pakraščius, tad nazių armija veržtųsi prie rytpietinės Europos, prie Rumunijos aliejaus, Austrijos geležies ir Vengrijos kviečių, kad tapus nepriklausomingai nuo užsieninių produktų. Tad Anglija nepaisydama nei kviečiais turtingų savo kolonijų pasižadėjo pirkti Rumunijos kviečius, kad nors dalinai sumaišius Hitlerio planus ir su tuo jį pagąsdinus.

Bet anot lietuviškos patarlės, jeigu velniui užstosi duris, jis lenda per aukštinį. Taip ir Hitleris. Anglija pirks kviečius iš Rumunijos, o naziai pirks didelius kiekius kviečių iš Kanados.

Lenkai Studentai Išdaužė Nazių Vado Namų Langus

VARŠUVA.—Vakarinėj Lenkijos dalyj kasdien auga tarp nazių ir lenkų įtempimas. Praeitą šeštadienį įvyko net du susikirtimai.

Aukštutinėj Silezijoj, Bielsko mieste "jaunųjų vokiečių partija" šaukė susirinkimą. Prieš juos išstojo lenkai studentai ir suruošė demonstraciją, kurioj dalyvavo keli tūkstančiai žmonių. Kilus įkarščiui lenkai išdaužė miesto viceburmistro, jaunųjų vokiečių vado namų langus. Taip pat studentai akmenimis apdaužė ir vieną knygyną, kuriame buvo išstatyta Hitlerio parašyta knyga "Mein Kampf."

Antra priešnaziška demonstracija įvyko lenkų koridoriuje esančiame Grudziadz mieste. Čia lenkų agrikultūrinė sąjunga priėmė rezoliuciją, reikalaujančią aprubežiuoti vokiečių veikimą Pomoržės srityse, kurį veda turtingieji dvarininkai vokiečiai.

Gdynės geležinkelio stoties darbininkai atsisakė atsakinėti Dancigo geležinkeliečiams, kuomet jie per telefoną kreipiasi vokiečių kalba.

LIAUDIEČIAI ATMUŠĖ FAŠISTŲ OFENZYVĄ

HENDAYE, Rugsėjo 4.—Fašistai giriasi, kad jiems pavykę pasivaryti pirmyn Ebro fronte. Bet liaudiečių pranešimai sako, kad fašistų ofenzyva atmušta.

Taipgi liaudiečiai pasekmingai pirmyn varosi Estremadura fronte, kur fašistai puolė linkui gyvsidabrio kasyklų.

HITLERIS NETURI TEISĖS KALBĖTI VISŲ SUDETŲ VARDU
Hitleris visuomet kalba puskevirto milijono sudetų vardu. Paveiksle matomi yra Čekoslovakijos vokiečiai, demokratiškai nusistatę jauni studentai, kurie sugniaužtomis kumštimis sveikina ministerį R. Bechyne ir pasisako už respublikos apgynimą.

Smetonos Fašistiniam Agentam Nepavyko Sutrukdyti Kanados Lietuvių Kongreso

SUTRUKDŽIUS VYTAUTO KLŪBE, KONGRESAS ĮVYKO KITUR

Kongresas Atstovavo 3,728 Organizuotus Kanados Lietuvius

TORONTO, Rugsėjo 5.—Prieš pat atiduodant laikraštį į spaudą, iš Montrelo gavome sekančio turinio telegramą:

"Kongresas pavyko! Fašistai buvo pasimoję jį išardyti, bet veltui. Smetonos fašistiniai agentai su Duplesio policijos pagelba uždarė Vytauto Klūbo duris, tai Kongresas įvyko Mount Royal viešbutyje, kuriame dalyvavo visų Kanados lietuvių kolonijų delegatai, atstovaudami 3,728 organizuotus lietuvius.

"Tai pirmas Kanados lietuvių istorijoj įvykis, kad taip tvirtai ir vieningai buvo pravestas Kongresas už atsteigimą demokratijos Lietuvoj ir gynimą Lietuvos nepriklausomybės.

"Sekmadienio vakare, Kongreso užbaigtuvių mitinge dalyvavo apie 600 Montrealo lietuvių ir entuziastiškai užgyrė Kongreso tarimus ir darbus.—Reporteris."

Tai mat, kaip Smetonos agentams apeina Lietuvos nepriklausomybės gynimas. Jie ne tik, kad nepadėjo Kanados lietuviams apsvarstyti Lietuvos gynimo reikalą, bet dar užpiudė Duplesio policija. Tačiau stropūs Kongreso rengėjai spėjo visas kliūtis ir pasekmingai atlaikė Antrąjį Kanados Lietuvių Kongresą.

Nuo Viesulos Japonijoj Žuvo Desėtkai Žmonių

TOKIO. — Čionai siautė labai smarki viesula, vadinama tyfunu, kuri pleškėdama 75-kių mylių smarkumu per valandą, suardė bei nunešė šimtus namų, Tokio, Yokohamoj ir kituose Japonijos miestuose; užmušta bent 34 žmonės, kurių lavonai rasti; bet desėtkai žmonių nerandama.

Viesula šėlo sykiu su tvaniškomis liūtimis, per kurias nugriuvo daug žemių nuo įvairių kalnų, palaidojant gyvus priekalnių namuose.

Viesula užnešė ant krantų 34 stambius keleivinius ir prekinius laivus ir sudaužė šimtus mažesnių laivų.

Prilijo ir viesulas pripūtė tiek vandens iš marių, kad Japonijos sostinėje pabėgo iš namų 15 tūkstančių žmonių; viso buvo įvairuose miestuose ir kaimuose apsemta bei užlieta 94,025 namai.

Viesula su liūtimis padarė bent 28 milijonus dolerių nuostolių.

NORĖJĘ NUŽUDYTI EGIPTO KARALIŲ FARUKĄ

ALEKSANDRIJA, Rugs. 4.—Egipto karaliui Farukui, 20 metų amžiaus, beeinant iš sporto klūbo, tūlas syrijietis studentas paleido porą šūvių ir sužeidė pora asmenų. Šūviai buvę taikomi į karalių.

Kardenas ir Toliau Tęs Valstybės Socializavimą

MEKSIKOS MIESTAS.—Nežiūrint, kad užsienio kapitalistai paskelbė Meksikos prezidentą Kardeną nazių agentu ir didelį alermą kelia del nusavinimų užsieniečių didelių nuosavybių, Kardenas pareiškė, kad jo programos svarbiausias pagrindas yra valstybės socializavimas, tad ir toliau eis tuo keliu.

Kalbėdamas kongresui prezidentas nurodė, kad šalis nesumokės iš karto užsieniečiams dešimties milijonų dolerių už ekspropriuotą milijoną akrų žemės. Taip pat pažymėjo, kad Meksikos vyriausybė nepriima Jungtinių Valstijų valdžios pasiūlymo tam tikrais depozitais garantuoti nusavintų žemių atmokėjimą. Jis nurodė, kad išmokėjimo tvarką nustatys tam tikra komisija. Už nusavintus aliejaus laukus Meksikos valdžia užsieniečiams atmokės tik jų investmentus, bet nepasakė kada.

Amerika Kredituos Didelę Dalį Anglijos Karo Plano

VASHINGTON. — Čionai patirta, kad Anglija su Jungtinėmis Valstijomis turi padariusios slaptą planą, sulyg kurio Anglijai susirėmus su Vokietija, Jungtinės Valstijos finansuos didelė dalį Anglijos išlaidų.

Jungtinių Valstijų valdžia kredituojanti Anglijai pustrečio bilijono dolerių, kurie ištikus karui bus naudojami pirkimui maisto, kanuolių, orlaivių ir amunicijos.

Pustrečio bilijono dolerių jau investdinta į įvairią industriją Anglijos vardu. Anglija dabar tiesioginių paskolų negali gauti, nes taip vadinamas Johnson aktas neleidžia Jungtinių Valstijų valdžiai skolinti daugiau, jei skolinamoji šalis nėra atsiteisus pirmesnių skolų. Tad paėmus kreditus, Anglija mano, kad Amerikos žmonės reikalaus, kad būtų panaikintos tos kliūtys ir suteikta Anglijai finansinė parama.

MOTINOS IR KŪDIKIAI PROTESTUOJA PRIEŠ FAŠISTŲ DARBUS
Moterys ir kūdikiai, nekurie tik šešių mėnesių amžiaus pikietuoja Italijos ir Vokietijos konsulatus Seatlle mieste, Wash., pasmerkdami Ispanijos vaikų ir moterų žudymus.

"Gerbk Darbo Įstatymus, o Jei Ne, Tai Rezignuok," Francijos Darbininkai Sako Daladieriui

TŪKSTANČIAI DARBININKŲ UŽĖMĘ FABRIKUS IR GINĄ SAVO TEISES

Valdžia Mobilizuoja Prieš Darbininkus Policiją

PARYŽIUS. — Praeitą šeštadienį keturiolika tūkstančių darbininkų pasilikę dvidešimts keturiuose Amiens tekstilės fabrikuose, iškėlę ant fabrikų stogų raudonas vėliavas ir pareiškę ministeriui pirmininkui Daladieriui "Gerbk darbo įstatymus, o jei ne, tai rezignuok!"

Tai šiaurės Francijos darbininkų atsakymas 40 valandų darbo sąvaitės įstatymo laužytojams. Tokį pat atsakymą davę ir kiti Amiens apylinkės darbininkai. Apskaitliuojama, kad į streiką įsitraukę apie pusė milijono darbininkų.

Taip pat tuo pačiu laiku visoj Francijoj prasidėjus demonstracijų banga. Manoma, kad tik penktadienio vakaro demonstracijoj dalyvavę apie 150,000 darbininkų. Didelė demonstracija buvo Amiens mieste, bet pati svarbiausia tai Paryžiuje. Visose demonstracijose darbininkai reikalauja Daladierį gerbti socialius įstatymus.

Vyriausybė visokiomis priemonėmis darbininkams aiškina, kad darbo sąvaitės prailginimo reikalaująs Čekoslovakijos-Vokietijos krizis ir šalies apgynimas, bet darbininkai tvirtina, kad ir už trumpesnę darbo sąvaitę buvo permaža gaunama algų.

Valdžia, matydama darbininkų nepasidavimą, pradėjo mobilizuoti ginkluotas sargybas ir policiją. Vien tik Amiens miesto demonstruojančius darbininkus tėmyję penki šimtai ginkluotų sargų ir 600 policininkų.

Lille mieste gatvėkarių kompanija iš darbo atleido 37 darbininkus. Už juos užstojo 800 darbininkų ir paskelbė streiką, kuriame gerai laikosi.

Taip pat iš anksčiau pusė milijono mainierių rengiasi išeiti į streiką, jei iki rugsėjo 15 dienai nebus pakeltos jiems algos. O darbo įstatymo sulaužymas dar padidino streikų bangą.

PARYŽIUS, Rugs. 4.—Ministeris pirmininkas Daladier paskelbė per radio, kad darysiąs 40 valandų darbo įstatymą tik elastiškesnių ir leisiąs dirbti viršlaikius atsitikimuos, kada būtinai reikalinga.

Taip pat šiandien nesigirdi jokių žinių apie šeštadienyje pradėtą didelį streiką. Ar tik nebus užsieninių žinių agentūrų koks nors išmislas.

Sako Hitleris su Musoliniu Kurstą Palestinos Arabus

TORONTO, Ont.—Sugrįžęs iš Palestinos daktaras Royal, Israelitų Federacijos veikėjus, tvirtina, kad arabai kovoją už žemę ne naudojimo sumetimais, bet mahometonizmo tikslais. Tad Anglijos planai, užsimojantieji padalinti Palestiną į žydų, arabų ir anglų plotus, klausimo neišrištų. Nes arabai yra nusistatę ne tik prieš žydus, bet ir anglus.

Neapykanta išsivysčiusi tokia baisi, kad jaunieji žydai skelbią, jog už kiekvieną užmuštą žydą reikia užmušti po vieną arabą, o arabai skelbia, kad už kiekvieną užmuštą arabą reikia užmušti septynis žydus. Esant tokiai nuotaikai niekas nežino kada ir iš kur atlėks kulka. Jos visur lekioja ir skina gyvybes.

Tačiau šie susikirtimai paeiną ne tik iš Palestinos paeinančių problemų, bet didžiausias jų varyklis yra Musolinis ir Hitleris. Pastarieji, norėdami sudemoralizuoti Anglijos kolonijų žmones, kovojantiems arabams suteikia maistą, ginklus ir aprūpina pinigais.

ANGLIJA PASIUNTĖ Į GIBRALTARĄ SEPTYNIS KARO LAIVUS

GIBRALTARAS. — Anglijos vyriausybė atsiuntė į Gibraltarą didžiausį kovos kreizerį Hood, penkis jūrų orlaivius ir kitus šešis karo laivus.

Sako, kad kreizeris Hood per kelias dienas išbūsiąs prie Tangierio, kur prieš kelias dienas fašistai smarkiai apšaudė lojalistų naikintuvą Jose Luis Diez, o kiti laivai saugosią Gibraltaro sąsiaurį, kur fašistai dažnai sukelia pavojų.

Hitleris Įsakė Henleinui Atmesti Čekoslovakijos Taikingus Pasiūlymus

BERLYNAS, Rugėjo 5. — Gauta žinių, kad paskutinėmis dienomis dienomis Hitleris sutitikęs su Henleinu Berchtesgadene įsakęs Henleinui nepriimti jokių Čekoslovakijos vyriausybės pasiūlymų, o reikalauti sudetų vokiečių apgyventų plotų atskyrimo nuo Čekoslovakijos.

Taip pat liepė Henleinui reikalauti, kad Čekoslovakijos vyriausybė nutrauktų su Sovietų Sąjunga padarytas sutartis.

Nazių vyriausybė atsisakė pasiaiškinti užsieniečiams delko jų kariuomenė užima Reino srityje pastatytus fortus, esančius netoli Francijos Maginot fortų linijos.

Francijos karo ministerija gavo žinių, kad praeitą šeštadienį naziai įvedę į Siegfried fortus apie 50,000 ar 60,000 kareivių, kurie sudaro reikiamą įgulą. To pasekmėje, Francijos karo vadovybė skubiai permetė dalį manevravusios kariuomenės į Maginot fortus ir ruošiasi gintis nuo galimo užpuolimo.

LONDONAS, rugsėjo 4.—Kai kurios įstaigos buvo linkę tikėti, kad pavojus jau praeina, bet dabar jau dauguma tiki, kad naziai tvirtai stovės už prieš keletą mėnesių suformuotą aštuonių punktų programą ir galimai įteiks Čekoslovakijos vyriausybei ultimatumą. O tas gali įvykti bile laiku, nes į Nurembergą renkasi nazių kongreso dalyviai, kuriems Hitleris pasakys kalbą ir galimai tuo laiku patieks Čekoslovakijai drakonišką reikalavimą.

NUREMBERG, Rugsėjo 4.—Visi į senąjį Nurembergą vedanti keliai šiandien užkimšti trokais bevežančiais nazius į kongresą. Taipgi geležinkeliais atvažiuoja 500 specialių traukinių. Batalijonas po batalijonui žengia pro senoviškus miesto vartus.

Nazių apskaitliavimu, šiandien ir rytoj į Nurembergą sumaršuos netoli vienas milijonas nazių. Vien tik rajonų vadų dalyvausią apie 190,000. O apie 30,000 atvyksią iš Austrijos.

Manoma, kad šie triukšmagalviai turėsią išspręsti ar pasaulio taikai turi būti galas, ar ilgiau dar laukti.

Labor Day Proga Unijistai Suruošė Gražų Paradą

TORONTO, Rugsėjo 5.—Šiandien prieš piet tūkstančiai torontiečių tėmijo vieną iš gražiausių organizuotų darbininkų paradų.

Gražiai paradavo įvairios unijos, nešdamos obalsius, raginančius visus darbininkus stoti į unijas, o žmones pirkti tiktai unijinių dirbtuvių pagamintus produktus. Taipgi buvo nešami obalsiai, reikalaujanti panaikinti Kvebeko provincijoj spynos įstatymą ir suvaldyti Hitlerio agentus.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Kolektyvus Išstojimas Taiką Išgelbėtų

Paskutinių dienų įvykiai Europoj davė labai daug geros medžiagos prirodymui, kad kolektyvus demokratinių šalių išstojimas prieš agresorius taiką išgelbėtų be ginklo.

Kad Hitleris rengėsi prie Čekoslovakijos užpuolimo, visiems aišku. Jis du milijonu vyrų pašaukė į manevrus ne tam, kad tik pažaisti. Atminkit, kad tokie žaislai Vokietijai kasdien kainuoja po du su puse milijono dolerių. Jis tuos du milijonu vyrų kariškiems žaidimams pašaukė todel, kad prisirengti staigiam užpuolimui. Manevrai buvo tiktai priedanga. Jei jis būtų nerengęs manevrų, jam būtų buvę sunku sumobilizuoti tiek daug jėgų be įtarimo. Tiesa, įtarimas puola ir dabar, bet ne toks didelis.

Bet kuomet Čekoslovakijos pusėj atsistojo Sovietų Sąjunga, Francija, Jugoslavija ir Rumunija, tuojaus pasirodė žinios, spėliojimai, kad Hitleris Čekoslovakijos pulti negalės.

Tiesa, klausimas dar neaiškus. Šiuos žodžius rašant dar negalima sakyti, kad Hitlerio atakos ant Čekoslovakijos jau atremtos. Tačiau jau aišku, kad kolektyvus demokratinių šalių išstojimas agresorius sulaikytų be ginklo pakėlimo. Jeigu prie aukščiau minėtų šalių su tokiais pat aiškiais pareiškimais prisidėtų Anglija, Suvienytų Valstijos, Kanada ir kitos—agresoriai nedrįstų nei pajudėti.

Darbo žmonėms, demokratijos ir taikos mylėtojams, reikalinga vesti kovą už kolektyvų demokratinių šalių išstojimą prieš agresorius. Ši idėja jau plačiai pasklydus, bet dar ne visų demokratinių valdžių praktikuojama. Ypatingai reikia dar daug darbuotis, kad Kanados valdžios politika būtų pakeista. Iki šiol Kanados valdžia laikėsi izoliacinės politikos.

Taiką išgelbėti dar galima, tik reikia griebtis kolektyvių pastangų agresorių sulaikymui.

Ar Galima Sudetams Duoti Autonomiją

Kaip jau jūs visi žinote, sudetų vokiečiai, žinoma Hitlerio verčiami, reikalauja pilnos autonomijos. Tačiau kiek giliau pažiūrėjus į Čekoslovakijos gyventojų susiskirstymą matosi, kad tas reikalavimas nepateisinamas.

Tie trys milijonai vokiečių, kuriems Hitlerio agentai reikalauja pilnos autonomijos, gyvena ne vienoj vietoj. Apie 800,000 vokiečių gyvena vakarinėj Bohemijoj, susimaišę su kitais Čekoslovakijos gyventojais. Apie 800,000 vokiečių gyvena šiaurinėj Bohemijoj, taipgi susimaišę su kitais Čekoslovakijos gyventojais. Šiaurėj, toliau į rytus, gyvena 130,000 vokiečių. Tarpe gyvena dideli distriktai čekų. 325,00 vokiečių gyvena šiaurinėj Moravijoj, o 100,000 pietinėj Moravijoj. 85,000 gyvena pietinėj Bohemijoj. Tuose distriktuose, kuriuose vokiečiai sudaro daugumą, gyvena 380,000 čekų. Kitose Čekoslovakijos dalyse gyvena 730,000 vokiečių, susimaišiusių su kitais Čekoslovakijos gyventojais.

Kaip matote, Čekoslovakijos valdžia ir su geriausiais norais pilnos autonomijos sudetų vokiečiams suteikti negali. Ką ji gali padaryti, tai duoti taip vadinamą kantoninę autonomiją. Kantoninė autonomija būtų šiek tiek panaši į Suvienytų Valstijų tvarką. Bet naziai tokią autonomiją atmeta.

Čekoslovakijos valdžia sutiko duoti sudetams tokias autonomijas, kokias galima duoti nepažeidus kitų tautų ir pačios šalies teisių. Bet naziai tuo nepasitenkina. Mat jų tikslas ne vien autonomija. Jų tikslas sunaikinimas visos Čekoslovakijos, nes ji stovi ant kelio Hitlerio maršavimui į Rytus.

Anglija Jau Nebepirmoj Vietoj

Kapitalistinė spauda labai pučia Angliją, kaipo taikos saugotoją. Girdi, "griežtas" Anglijos perspėjimas Hitleriui išgelbėjo Europą nuo didelės katastrofos. Nors tame yra dalis teisybės, bet ne visa.

Kad Anglija, kaipo galinga valstybė, turi nusveriantį balsą, tai nėra abejonės. Kurion pusėn ji prisideda, ta pusė žymiai sustiprėja. Bet kas liečia taiką, tai jos gelbėjime Anglija yra paskutinė.

Taikos gelbėjime Anglija, galima sakyti, nieko nepadarė. Baldvino ir Camberleno politika sugriovė Tautų Sąjungą ir atidarė vartus visoms agresijoms.

Taikos gelbėjime vyriausią rolę dabar lošia Sovietų Sąjunga. Ji daugiausiai kovojo už Tautų Sąjungos išgelbėjimą, už kolektyvų agresorių sudraudimą. O paskutiniu laiku, Čekoslovakijos klausimu, ji buvo nusveriamoji jėga. Tik kuomet ji, o paskui Francija, griežtai pareiškė, kad gins Čekoslovakiją, jei Hitleris mėgins pulti, buvo priversta prabilti ir Anglija. Bet ir šiame atsitikime Anglijos prabilimas buvo labai dviprasmiškas.

Kapitalistinė spauda šiuo kartu apsilenkė su teisybe, kuomet ji taip aukštai kėlė Angliją. Ji stovėjo ir tebestovi paskutinėj vietoj, kas liečia taikos gelbėjimą. Kada kitos šalys aiškiai išstojo, tuomet ir jai nebebuvo ką daryti, kaip tik pasekti paskui.

Italijos spauda, atsakydama Suvienytų Valstijų valstybės sekretoriui, Cordell Hull, tarp kita ko, pasakė truputį ir teisybės.

Ji pasakė, kad Suvienytų Valstijų vadai moką sakyti pamokslus apie taiką, bet tuo pačiu laiku kariaujančios šalys daugiausiai kariškos medžiagos gauną Suvienytose Valstijose (tik ne lojalistai).

Norint kovoti prieš agresorius, reikia neparduoti agresoriams nei ginklų nei medžiagos jų gaminimui.

Kiek atrodo, tai federalė valdžia švento Lauryno upės projekto klausime Hepburno opozicijos nežiūrės.

Tai labai geras apsireiškimas. Su laiku jūrininkai laivais galės pasiekti ir Port Arthurą.

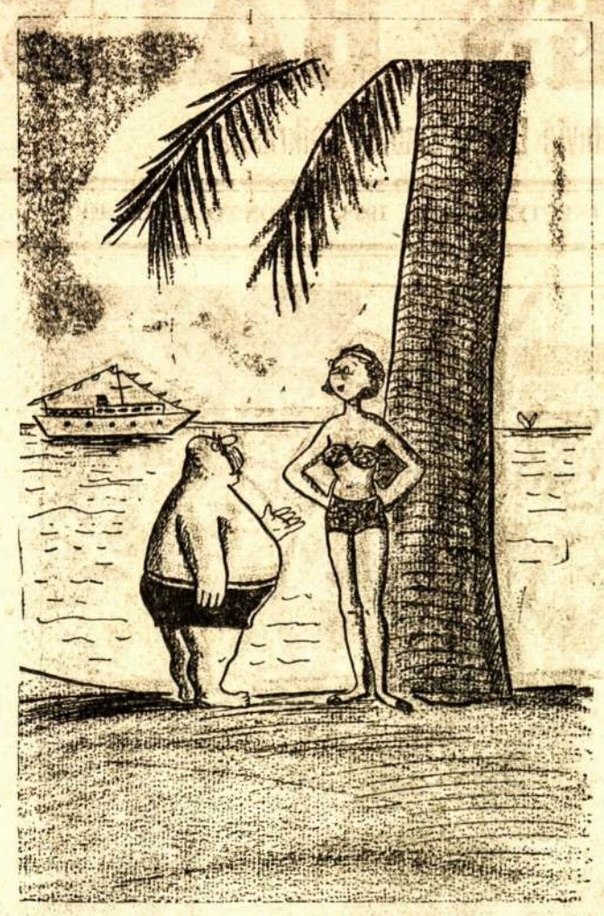

"Reiks nusiųsti šios apylinkės paveikslą mano kasyklų darbininkams. Manau jie įvertins?"

Nuotaikos Sovietuose

Rašo P. Cvirka

Nesenai teko praleisti porą sąvaičių Žemaitijoje, netoli Telšių. Žuvaujant, medžiojant ar vaikščiojant paežeriais, po miškus teko susidurti su mūsų kaimo žmonėmis. Čia noriu patiekti keletą lietuviško gyvenimo pastabų, kurios toliau paryškės ir iškels tam tikrus kontrastus mums kalbant apie naująjį Sovietų žmogų. Sakau apie naująjį, nes mano supratimu to senojo, neraštingo, prietarų, "samodūrų," popų sujaukto, Čechovo "Žmogaus futliare" tipo jau nebėra, o jeigu tam tikras proocentas ir pasitaiko—jis gyvenimo nedominuoja.

Tačiau grįšime prie savo, artimo širdžiai lietuviško žmogaus. Vieną dieną su girininku Y. nuklydome į paežerę meškerioti. Ruošėmės jau sumerkti meškeres, kai iš po krūmo išlindo senyvas žemaitis, nusiėmė kepurę, prispaudė ją prie krūtinės ir tekinas, nulenkęs iki žemės žilą galvą, pasileido prie mūsų. Paklaustas, kur čia geresnis krantas, jis neatsakė, tačiau abejomis rankomis įsisiurbė į girininko ranką ir teikėsi ją pabučiuoti. Valandėlę vyko atkaklios, graudžiai juokingos grumtynės. Mačiau kaip senas kaimietis stengiasi žūt-būt nutverti ir pabučiuoti girininkui nors vieną pirštą. Po šios vergiškos procedūros abu su girininku pradėjom gėdyti senelį, kodėl jis taip daro. Stengėmės išaiškinti, kad dabar, berods, pas mus nieks to nereikalauja, išskyrus seno tipo kleboną, dar gal kokią poniutę—dvarininkę.

—Agi, ponel, įpratau iš seno . . . —prisipažino be gėdos kaimietis. — O senas paprotys naujo negadina . . .

Nors ir stovėjau per keletą žingsnių arčiau kaimiečio, tačiau jis aplenkęs mane pirmiausia puolė prie toliau stovinčio girininko rankos. Netrukus supratau ir šią "pagarbos" pirmenybę: mat, girininkas buvo su uniforma.

Dabar antras pavyzdys, jau nebe su senu kaimiečiu, o su jaunu, apsitrynusiu, mokslo ragavusiu eiguliu. Su tuo pačiu girininku jau kitame ežere gaudėme blizges lydekas. Grįžus iš ežero, mus pasitiko kalbamasis eigulys. Apgailestavęs mūsų menka "derlių," eigulys nusivedė mus prie esančio durpyne griovio. Netrukus jis pasitvėrė žvejybos tikslams pritaikytą samtį — tinklą ir bėgiodamas griovio kraštais pradėjo semti iš jo gražius lynus. Pasirodė, eigulio būta ir žvejo, kuris neparduotą žuvies atsargą laikė tam reikalui paruoštame griovyje. Eigulys, ištraukęs apie trejetą kilogramų lynų, juos, kaip dovaną, įteikė savo viršininkui — girininkui.

Ką gi, dovana juk ne kyšis ir nesmerktinas daiktas! Tačiau tai buvo tik istorijos pradžia. Visu keliu iki namų eigulys nuolankiai šypsojos, su pagarba linkčiojo į kiekvieną girininko žodį ir bėgdamas tekinas pirma mūsų, atkeldinėjo vartus. Namų kieme mums paprašius gerti, jis pasišaukė lauke dirbusią žmoną, pats bėgiojo, vėl lydėjo, vėl plačiai savo viršininkui atkeldinjo vartus ir linkčiojo, linkčiojo.

Daug kas pasakytų, jog čia mes susidūrėm su paprastu, visiems žinomu lietuvišku svetingumu. Tačiau reikėjo skaitytojui matyti (ir manau, kad jis matė ir kasdien mato panašius daiktus!) šitą sceną ir jis lengvai būtų atskyręs, kur prasideda svetingumas ir kur baigiasi tūpčiojimas prieš poną, tiesioginį ar netiesioginį savo viršininką, prieš tas baltas, "daug galinčias" rankas . . .

Ir, tur būt, šimtus analogiškų scenų jums teko matyti įstaigose, stebėti tas dirbtinas, bandančių įsiteikti "žemesniųjų" šypsenas, tą pernelyg išpūstą pagarbą uniformai. Visos šitos baudžiavos, rusų priespaudos, dvarininkų ir klebonijų "etiketo formos" dar ir šiandien lenkia mūsuose kaimiečių žemesnio valdininko sprandą. Bet kodel? Juk, berods, ir aprašytas girininkas ir daugelis kitų inteligentiškų valdininkų to nereikalauja. Daugelis net piktinasi šiais vergijos likučiais. Ir vis dėlto atsakyti galėtumėm to paties seno žemaičio žodžiais:

—Įpratau iš seno . . . O senas paprotys naujo negadina . . .

Tik naivus galėtų man daryti priekaištų, kad smerkdamas ne savo širdžiai artimą lietuvišką žmogų, o tik jame teberusinčius vergiškumo likučius, imsiuos pavyzdžių iš svetur.

Keliaujant Sovietuose veik neteko žmonėse pastebėti tų feodalizmo, baudžiavos laikų "mandagumo," nusižeminimo prieš turtingesnį, aukštesnį, įtakingesnių bruožų. Vaikščiojant po kolchozo kiemą lauką, sveikinantis su paprastais kaimiečiais, net su piemeniu, batų valytojų, jaučiu kažkokį jų veiduose ir žvilgsniuose rusintį statumą, dargi išdidumą. Jei kas ir priėmė arbatpinigius už patarnavimą, priėmė juos nelinkčionadamas, be "dlinnych pokolonov."

Teko matyti kai prie teatro kasos langelio ne iš eilės prilindusį aukšto rango, ordenuotą vyrą griežtai perspėjo paprastas tramvajaus konduktorius ir "aukštesnysis" nukaitęs atsistojo į uodegos galą.

Išvykstant mums iš Jaltos Rašytojų poilsio namų, įdavėm tų namų vadovybei nunešt išregistruoti pasus. Namų vadovybė, neturėdama tuo tarpu kito atliekamo žmogaus, su pasais į miliciją pasiuntė kiemsargį. Grįžę iš pajūrio sužinojome, jog kiemsargį kažkas klaidingai painformavo ir jis neišregistravo mūsų pasų. Pasidarė kvaila būklė: milicijos nuovada užsidarė, o neišsiregistravę mes negalime keliauti, nors laivo bilietai kišenėje, viskas kelionei paruošta. Mažai ko trūko ir mums gręsė pasidaryti keletą šimtų rublių nuostolių. Poilsio namų direktorius užsipuolė "kaltininką" kiemsargį, pavadindamas jį žiopliu. Tačiau kiemsargis aiškiai ir griežtai direktoriui atkirto:

—Aš — kiemsargis ir savo pareigas vykdau. O jeigu jums reikalingas žmogus bėgioti į miliciją — pasisamdykit jį . . . žiopliu, patarčiau, manęs nekrikštyti, dabar ne tie laikai!

Ir ką gi? Esmėje kiemsargis buvo ne kaltas ir po jo tvirtai užimtos pozicijos direktorius nesmagiai prikando lūpą.

Tokių statumų, nepriklausomumo bruožų Sovietų gyvenime pastebėsite kiekviename žingsnyje: teatruose, gatvėje, traukiniuose, restoranuose, tramvajuose . . . Analogiškų pavyzdžių galėčiau suminėti dešimtis.

Teko patirti Sovietų įstaigose, viešbučiuose ir kitur nemaža biurokratijos faktų. Biurokratizmas, pasirodo, ne taip lengvai išgydoma liga, nors Sovietų laikraščiai kasdien apšaudo tokius naujųjų laikų "golovotiapus," visokius Oblamovus, unterius Prišibėjevus, Pliuškinus, Manilovus iš trestų, komisariatų. Tačiau nesunku pastebėti, kad prieš tokius biurokratus atėjęs su reikalu Sovietų pilietis jokiu būdu nebando atsitraukti atatupsčias, o lygiai drąsiai, visomis galimomis priemonėmis reikalauja savo, nebodamas taip vad. "autoritetų". Skaitytojuj gerai suprantama "autoriteto" sąvoka, kuri kitose šalyse dar tebevaidina tokį žymų vaidmenį, prie kurių kabineto durų pilietis žingsniuoja zuikelio žingsniu.

Sovietuose neteko pastebėti kareivį ar žemesniojo laipsnio kariškį atiduodant pagarbą teatre, gatvėje, traukiny aukštesniam laipsniui. Tai vienas iš daugelio Sovietų tarpusavio santykių bruožų. Pasirodo, jog karinio mandagumo formos naudojamos tik kariškiui einant savo pareigas. Aišku, kad šitokiu elgesiu nesugriaunamas "autoritetas", o tik autoritetizmas, nes apie Sovietų armijos disciplinuotumą netenka ir kalbėti.

Žmonių santykių srityje, jeigu palyginti prieškarinę rangu, laipsnių, luomų, "činų" Rusija su šia diena, jaučiamas nepaprastas šuolis į demokratizmą. Ne galėčiau tvirtinti, kad visi ir su visais visose Sovietų įstaigose ir srityse elgiasi lyg angelėliai. Bet ką patyriau ir mačiau viešajame gyvenime, be mažiausio perdėjimo galiu sakyti, kad žmonėse nebejauti daugybės tu vergiškumo, pataikavimo, keliaklupsčiavimo prieš "asabas".

Vieša palaikų savikritika laikraščiuos ir žurnaluos, išskyrus gal partijos aparato viršūnes kasdien užima daug vietos ir ji padeda Sovietams kovoti su biurokratizmu, visose gyvenimo srityse.

Dar vienas geras bruožas turįs tiesioginį ryšį su žmonių santykiais — drąsa. Kalbinkit gatvėj, mokykloj, lagery, kolchoze mažą vaiką ir jis jums drąsiai, nemirkčiodamas, nepasprukdamas atsakys kaip sugebėdamas. Drąsa, savistovumas, nebojimas guzikuotų, velnių raguotų ir baubų Sovietų jaunuomenę išskiria iš kitų ir ją dėl to mėgstama vadinti naujojo žmogaus vardu. Suprantama, kad vaiko drąsai, jo charakterio, draugiškumo jausmų plėtrai padeda ne tiek amžinas prisirišimas prie mamos sijono, kiek jaunuomenės organizacijos kolektyvas, į kurį jis įjungiamas pradedant darželiu, (jasli) baigiant pionieriais. Tiesa, ilgai ignoruotas, Sovietuos šiandien vėl grąžinamas vaiko auklėjimui teigiamas šeimos veiksnys.

(L. Žinios)

Liaudis Už Tai Juos Atsimins

Žmonės kalnieriais atbulais
Skelbiasi dvasiškais tėvais,
Liaudis penėjo juos ilgai,
Užaugo stori jiems pilvai.

Tik vienas kitas iš visų,
Tarnauja liaudžiai iš tiesų,
Didžiuma iš tikros širdies
Padeda kraugeriams liaudies.

Jei darbo liaudies engėjai,
Fašistai, karų rengėjai,
Rengia skerdynes del žmonių,
Klebonai laimn' ginklus jų.

Ispanus žudo žmogžudžiai,
Neprotestuoja prabaščiai!
Nors liaudį plukdo kraujuose,
Tyli kaip klemsai dumbluose.

Jei liaudis, save gindama,
Žmonių skerdikus kaikada
Siunčia į dangų giesmes kriokt',
Arba į peklą džigą šokt'.

Galviniai dvasiškų tėvų
Sukriokia iš visų jėgų,
O prabasčių juodi pulkai
Staugia, kaip girioje vilkai.

Bet liaudis save apsigins!
Dvasiškus tėvus atmins . . .
O kuomet priešus nugalės,
Tai prabaščiam atsimokės.

Nepykit, dvasiški tėvai,
Kad susiplos jūsų pilvai,
Liaudies kantrybė baigias jau!
Jūs patys rengiat pirtį sau.

Raguotis

Įvairenybės

Ten Kur Plaukioja Ledų Kalnai

Jungtinių Valstijų laivyno hydrografijos kanceliarija praneša, kad šiais metais šiauriniame Atlante ledų judėjimas yra daug didesnis, negu paprastas. Iki birželio mėnesio viduriui šaltoji arktiškoji srovė į garlaivių kelių apylinkes atstūmė virš 700 didelių ledų kalnu, o nuo 1900 metų per metus laiko atstumdavo vidutiniškai 421.

Daugelis didelių ledų kalnų pastebėta tik už kelių mylių nuo tos vietos, kurioje 1912 metais, balandžio 14 dieną nuskendo ledų kalno sutriuškintas Titanikas. Ši katastrofa iššaukė tarp tautinį alarmą. Nuo to laiko tas sritis saugoja maži laiveliai, kurie po keturis kartus per dieną perplaukia apylinkes ir plaukiantiems garlaiviams praneša apie ledų judėjimą.

Šioj vietoj dažno ledų pasirodymo priežastis yra ta, kad čionai susikerta net trys vandens srovės: iš šiaurės pro vakarinį galą Grenlandijos atplaukia šaltoji srovė; beveik iš tos pačios krypties ateina garsioji Labradoro srovė ir iš priešingos pusės šiltoji Golfštromo srovė. Čionai susidaro didžiausias kontrastas: šiltoji srovė pastoja ledams kelią. Susidaro šaltoji ir šiltoji siena. Čia plaukiant garlaiviui, vienam garlaivio gale vanduo turi 54 laipsnius šilumos, o kitam gale tiktai 32 laipsnius, kas reiškia stovi ant zero.

Tas kontrastas pastebimas ne tik naudojant termometrą, bet jį pastebi ir žmogaus akis. Mat iš arktiškų sričių atplaukiantis vanduo turi aliejinę, arba tamsiai žalią spalvą, o Golfštromo srovės vanduo tamsiai mėlyną spalvą.

Vandens temperatūros didelės atmainos pasekmėje, čionai dažnai būna dideli rūkai, kurie paslėpia ledų kalnus ir sudaro laivams pavojų. Jeigu rūkai esti žemai, o aukštai šviečia saulė, ledų kalnas išrodo skaisčiai balta mase, kuri nematoma toliau, kaip per šimtą metrų. Nakties laiku, apsuptas rūkais ledų kalnas suformuoja klaikų, netoli matomą reginį.

Malkomis Kūrenamais Trokais Atliko Tolimą Kelionę

MASKVA, Rugpiūčio 30.—Iš dvylikos sunkvežimių, išvažiavusių į tolimą kelionę, liepos 1 dieną, šiandien septyni sugrįžo į Maskvą, o kiti kelionę baigia. Šiuos sunkvežimius parvairavo nuo saulės nurudę drąsios jaunos moterys, kurios pervažiavo šiaurinę Europą, Uralų kalnus, Omską, Magnitogorską, Kirovo miestą, Gorkio miestą, Leningradą, Minską, Kijevą ir padarę ratu 7,000 mylių kelionės sugrįžo į Maskvą.

Charakteringa tas, kad šios moterys keliavo malkomis kūrenamais sunkvežimiais, kurių neturi kitos šalys. Sunkvežimiai važiavo daugiausia per tokias vietas, kuriose brangiai atsieina ne tiktai gazolinas, bet ir malkos sunkiai prieinamos. Vienoj vietoj kurui naudojo senus geležinkelių pabėgius. Tačiau niekur nesutiko didelių priepuolių ir sugedimų.

Šie sunkvežimiai turi tam tikrus inžinus, kurių pečiuose degančios malkos produktuoja tam tikras dujas ir jomis pasekmingai varo mašinų aparatus.

Sovietų automobilių fabrikai planuoja tokių auto sunkvežimių laike ateinančių dviejų metų pagaminti 56,000. Jie bus naudojami tose vietose, į kurias gazolino atvežimas brangiai kainuoja. Kita, malkoms kūrenimas pigiau atsieina, negu gazolinu, ir, trečia, šio modelio sunkvežimiai daug praktiškesni karo laiku, kuomet transportacijos priemonės užimtos kitų daiktų pervežimu arba visiškai nukirstos nuo gazolino šaltinių.

LONDONAS. — Rugsėjo 27 dieną įvyks didžiausio pasaulyje beth" krikštas. Laivą krikštys karalienė Elizabetha, permušdama šampano butelį. Naujas laivas yra 85,000 tonų įtalpos.

Darbininko Akim Žiūrint

Anglai sužinoję, kad Hitleris prižadėjęs Hendersonui neimti persparčių žygių Čekoslovakijos klausime, o eiti pamažu. Tačiau Hitlerio pažadais netikinti nei Anglijos torių valdžia.

Na ir kas gali patikėti tokiu veidmainiu, kuris sulaužė daugybę tarptautinių sutarčių ir prižadų, bet visgi Anglijos konservatyvai užslėpė nuo Anglijos žmonių ir tą, ką Hitleris pasakė jos ambasadoriui Berlyne.

* * * * *

Vokietijos žmonėms trūksta maisto, drabužių ir kitų būtinų gyvenimui reikmenų. Šalis beveik bado padėtyje, negirdėtitame ekonominiame nedatekliuje. Na, o Hitleris straksi ir pasauliui grąsina karu.

Kai kas sako, kad bloga ekonominė padėtis neprileis nazius prie karo. Gal ir taip. Bet istorija rodo, jog karus ir iššaukia ne kas kitas, o dideli kriziai. Carui Mikei kai tik užeidavo politinis krizis, jis galvodavo apie pasekmingą karą. Tad ir Hitleris atsidūręs į desperaciją irgi gali užkurti pasaulinį gaisrą.

* * * * *

Lenkijos valdžia slepia Čekoslovakijos klausimu savo nusistatymą. Išrodo, kad dar nesiliauja tarnavusi naziams. O naziai mobilizuoja Pomeranijos legijonus ir rengiasi priešlenkiškai krusadai. Prieš tą pavojų sujudo ir Kanados įvairių pažiūrų lenkai, o Varšuva vis tyli.

Tai jau fašistų nusistovėjusi tvarka: didesni bosai viešpatauja, o mažiukai pataikauja ir pasiduoda visagalių valiai.

* * * * *

Meksikos valdžia, atiduodama darbininkams valdyti geležinkelius, atiduodama valstiečiams milijonus hektarų žemės nieku nenusikalto savo darbo žmonėms. Ji nusikalto dvarininkams ir ypatingai svetimų šalių kapitalistams, nes nusavino aliejaus laukus. Tad nenuostabu, kad kapitalistai ir plūsta Meksikos valdžią, ją pramanydami net nazių talkininke.

Bet kuomet neva darbininkams skiriama spauda užtraukia choru su kapitalistais prieš progresyvišką valdžią, tai kai kam daugiau negu keista. Bet tai paprastas dalykas. Tie ponai progresą matuoja ne sulyg darbo žmonėms padarytų naudingų reformų, o sulyg kapitalistų skleidžiamų melų.

* * * * *

Šiandien, kuomet įvairiuose žemės kampuose veikia tūkstančiai radio stočių, visas žemės kamuolys aprazgytas telefono vielomis, spausdinama šimtai tūkstančių laikraščių, rodos, neprivalėtų būti vargo su žiniomis. Bet tikrumoje yra kitaip. Dažniausiai tos įstaigos perduoda neteisingas žinias — kapitalui reikalingus melus.

Na ir kaip gali būti visos žinios teisingos, jei Vokietija, Italija ir Japonija turi melams skleisti ministerius. O tie ministeriai užsieniuose turi tūkstančius pagelbininkų. Jie paskleidžia visokių melų, bet jais nesiremia progresyviška spauda. Ji ieško patikimesnių žinių. Kai kas tokį elgėsi vadina slėpimu informacijos. Bet jeigu remtis Gebelso, Gaydos, arba Japonijos Domei žinių agentūros informacijomis, kada jie kalba apie Ispaniją, Sovietų Sąjungą, tai geriau imti cigonės informacijas, kada ji iš delno ja tikinčiam pasakoja apie ateitį.

* * * * *

Šiuos žodžius rašant Montreale posėdžiauja iš įvairių Kanados kampų atvykę į antrąjį Kanados Lietuvių Kongresą delegatai. Gaila, kad netenką dalyvauti, bet džiugu, kad išrodo kongresas bus pasekmingas.

Suprantu, kad tuo džiaugiuosiu ne aš vienas, bet ir šimtai Kanados lietuvių, nors jiems ir netenka dalyvauti kongrese. Bet tai ne viskas. Yra ir keliolika Kanados lietuvių, kuriems prieš kongresą buvo didelio strioko. Žinoma, po kongresui, kada sugrįžę delegatai pradės veikti, tų žmonių baimė irgi padidės. Bet ką darysi, Kanados lietuviai jau pažįsta jų "baikštų" natūrą.

* * * * *

Aš manau, kad anuokart draugas J. Martinonis labai teisingai prisiminė, kad įvairiuose kampuose gyvenanti draugai nors retkarčiais parašytų apie tenaitinius darbus ir lietuvių gyvenimą.

Taip, tokie aprašymai visus įdomauja. Draugai, imkitės už plunksnos.

M. G.

Lietuvoje

BAŽNYTINĖ VYRIAUSYBĖ NEIŠMANO KĄ DARYTI SU KUNIGU JAKU

Kaunas.—Nesenai besakydamas tiesos žodį sukėlęs prabasčių tarpe audrą, kunigas Jakas kol kas tebegyvena Kaune, pranciškonų vienuolyne. Bažnytinė vyriausybė dar nežinanti, kaip su tuo nauju Strazdeliu pasielgti. Esą nuomonių kunigą Jaką tuojau suspenduoti. Tačiau bijoma, kad del to nekiltų atskala, nes Jakas kunigų sluoksniuose esąs įtakingas ir turįs daug šalininkų Kaune ir provincijoje. Taigi, bažnytinė vyriausybė esanti pasiryžusi tą nemalonų konfliktą likviduoti geruoju. Tam tikslui Jaką antrusyk paskyrė į didelį užkampį, mažą parapiją—Krakes vikaru.

Tačiau jeigu ir antrusyk paskirtas į Krakes kun. Jakas rodysiąs nepaklusnumą ir į paskyrimo vietą nevažiuosiąs, tada griebsiąsi kitų priemonių.

"Konsilium vigilentiae"—kapitulos bažnytiniai cenzoriai dirba savo: jie svarstė kun. Jako straipsnį, įdėtą "Židiny" ir pasiuntė į Vatikaną.

Ta proga reik pridėti, kad kun. Jakas yra vienas iš "Prieš srovę" veikėjų, kuri pažangiųjų kunigų buvo sukurta ir prieš srovę buvo pradėję plaukti.

Prabaščiai prieš tokio nusistatymo kunigus griežtai kovoja ir už prigulėjimą "Prieš srovę" organizacijoj daugelį kauniečių kunigų iškilnojo į provinciją.

TAUTININKAI SURENGĖ DARBININKŲ DIENĄ KAUNE

Kaunas.—Sekmadienį ir pirmadienį, rugpiūčio 14 ir 15 dienomis Kaune įvyko vadinama pirmoji Lietuvos darbininkų šventė, kurią surengė tautininkų partijos paskirtieji Darbo rūmai. Šioji neva darbininkų šventė buvo surišta su 20 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvėmis.

Šventės pasekmingumo dėlei buvo duota ekskursijomis 87.5 nuošimčių geležinkelių bilietų nuolaida. O tautininkų organizacijos kvietė iš visų Lietuvos kampų vykti į Kauną. Taip tai Darbo rūmų duomenimis į Kauną atvykę apie 15,000 darbininkų. Kita tiek dalyvavę iš Kauno.

Šventė buvo pradėta darbininkų sporto diena, kuri įvyko Valstybės stadijone. Sporto žiūrėję apie keletas tūkstančių darbininkų. Buvo ir darbininkų jungtinio choro koncertas, kuriame dainavo apie 700 dainininkų.

Po sporto varžybų, Smetonos paskirtas darbininkams suvedžioti Darbo rūmų pirmininkas Šulaitis darbininkus nuvedė į Karo muziejų ir iš ten pasveikinti Smetoną. Tokiu būdu Šulaitis pasveikino Smetoną, o pastarasis neva darbininkams atsidėkojo už sveikinimus.

Kaip visose iškilmėse, taip ir šiose iškilmėse atsibuvo ir medalių dalinimo "iškilmės." Šis paragrafas įgyvendintas Kauno ąžuolyne, laike dainų programos pertraukos. Vidaus reikalų ministeris S. Leonas, Smetonos numatytiems darbininkams įteikė medalius. Jų pateko žemaičiams, aukštaičiams, dzūkams ir suvalkiečiams, net apie 75 medaliai. Sako, kad įteikta už "darbštumą, sąžiningumą ir valstybiškumą."

Darbo rūmai teigia, kad šventė visais atžvilgiais pavykusi kuopuikiausia. Tačiau visas keblumas buvęs, tai su atvykusių iš provincijų priėmimu. Jiems buvo paskirtos patalpos Kauno mokyklose, bet kuomet tik ekskursijos pasišalindavo iš patalpos, į tą vietą buvo paskirtos kitos. Del tokių netobulumų daugeliui atvykusių iš provincijos teko nakvoti ąžuolyne ir kitose vietose atvirame ore.

Kaipo darbininkams jokių vaišių niekas neruošė. Beveik visi turėjo pragyventi savo lėšomis. Vien tik sportininkams ir dainininkams Darbo rūmai davę speciales, vieno lito vertės kortelės, už kurias dviejuose specialiuose bufetuose gavo ką nors užkąsti ir išgerti.

BAISI AUTOBUSO KATASTROFA PRIE VIDUKLĖS

Viduklė.—Rugpiūčio 13 dieną beeinąs Obelių-Pagėgių greitasis traukinys netoli Viduklės užlėkė ant keleivinio autobuso, jį sumalė į šipulius, o jame važiavusius keturis žmones veik visus užmušė.

Nelaimė įvyko nuo Šienlaukio pusės, kur geležinkelis eina maža perkasa ir perkerta plentą. Čionai traukinį galima pamatyti tik už kokios 50—70 metrų. Iš to daroma išvada, kad nei traukinio mašinistas nei šoferis negalėję laiku vienas kito pastebėti ir tormozuoti.

Taip pat yra nurodoma, kad tuo laiku važiavusi Telšių vyskupo mašina netoli geležinkelio pralenkdama autobusą sukėlusi dulkių debesį, tad šoferis išgirdęs tik garvežio sireną ir sustojęs, bet nesusiorientavęs kur stoja ir sustojo ant gelžkelio bėgių. Tačiau traukinyje buvęs žmogus teigia, kad apie autobusą nebuvę dulkių.

Sulaužytas autobusas buvo visai naujas, priklausė raseiniškiams Kaplanui ir Riausai: autobuso vertė—apie 30 tūkstančių litų. Jis buvo paleistas kursuoti Žemaičių ruože. Tuo laiku važiavo į Kryžkalnį paimti nepaimtų Kauno-Palangos autobuso keleivių.

Autobusu važiavo tik du keleiviai: ūkininkas Vincas Juščius, 45 metų amžiaus, iš Terpenėlių kaimo, Viduklės valsčiaus, ir kareivis Albinas Jurkynas, iš Paežerių kaimo, Skaudvilės valsčiaus, važiavo iš Raseinių namo šventėms.

Autobusą vairavo Sergiejus Kaminskis, o kunduktorium buvo Vincas Andrijauskas.

Šoferis rastas prispaustas tarp vairo ir garvežio, kuris nuvežtas į Raseinių ligoninę ant rytojaus mirė. Jurkynas iš perlaužto autobuso iškrito ant bėgių, kur traukinio ratai į dalis supiaustė jo kūną. Ūkininkas taipgi užmuštas vietoje, bet nusviestas už pervažos, o konduktorius irgi neatgauna sąmonės.

DARBININKAI KANKINASI PRIE ŠEŠUPĖS GILINIMO

Marijampolė. — Šiuo metu Mergininkų kaime ties S. Kalvarija vykdomi dideli Šešupės vagos tvarkymo darbai, kurie užtruks iki vėlybo rudens. Šioje vietoje Šešupė teka per klampias lankas, kurios, sutvirtinus Šešupės krantus ir pagaliau vagą, bus tinkamos šienauti ir duos žmonėms naudą. Darbas šiose vietose yra nepaprastai sunkus, nes darbininkai dirba drėgmėje, tačiau už iškasimą vieno kubinio metro žemės gauna tiktai nuo vieno lito 30 centų iki vieno lito 80 centų.

Iš Mergininkų kaimo lankų Šešupės vanduo teka labai purvinas, kas atbaido kalvarijiečius nuo maudyklių Šešupėje.

RELIGINIS FANATIZMAS PRIVEDĖ PRIE TRAGEDIJOS

Biržai.—Prieš kurį laiką kirpėjas Puta, katalikas, vedė evangelikę-reformatę. Nesenai ir Putos žmona perėjusi į katalikų tikėjimą. Del to Putienės motina išmėtėdavusi dukterėai ir pagaliau rugpiūčio 13 dieną taip išbarusi dukterį, kad pastaroji nusprendusi nusižudyti. Išbartoji Putienė peršovė vyrą, o paskui pati persišovė. Puta sužalotas nesunkiai ir yra vilties, kad išgis, tačiau Putienės gyvybė pavojuje.

Puta paguldytas Biržų apskrities ligoninėje, o jo žmona išvežta į Panevėžį.

NAŠLAIČIŲ LIKIMAS

Kačerginė.—Rugpiūčio 16 dieną Kačerginėje ties vienais dviejų aukštų gražiais namais atsiklaupęs smėlyje prie tvoros verkė vaikas. Prie vaiko priėjo daug vasarotojų: ponių ir ponų ir aukštesniojo rango žmonių. Pasižiūrėjo ir nuėjo sau . . . net nepaklausę ko jis verkia. Vienam žmogui paklausus vaiką, ko jis verkia, jis atsakė, kad esąs K. Paulauskas iš Girkalnio valsčiaus, Klingių kaimo, Raseinių apskrities. Pėsčias atėjęs į Kauną į Vaikelio Jėzaus draugiją, kad ten priimtų. Bet nepriėmė, tik išdavė kažkokį raštelį, kuriame rašoma: "prel. Januševičius į Šv. Vaikelio Jėzaus draugiją nepriima. Kreipkitės į Vidaus reik. ministeriją."

Paklaustas vaikas, ko verkia, jis pareiškė, kad kylanti didelė perkūnija ir niekas neduodą nakvynės. Be to, jau visa diena kaip nevalgęs. Vaikas nuplyšęs, basas, sutrūkinėję kojos, apkepusios lūpos. Vaikas 10-12 metų amžiaus. Vėliau atėjo vietos gyventojas ir vaikutį nusivedė pernakvindinti. Vaikas sakėsi, kad jau senai tėveliai mirę ir iki šiol pas ūkininką ganęs karves. Ūkininkas jį labai mušdavęs, tai ėjęs ieškoti žmoniškesnės prieglaudos.

Vienas iš Ispanijos Liaudies Vadų

RAMON GONZALEZ PENA, Ispanijos ministerių kabineto narys, New Yorke. Jis pakilo į teisingumo ministerio vietą iš Asturijos dinimituotojo. Atvyko į Jungtines Valstijas ir Meksiką pasitarti su čionaitiniais darbininkų vadais.

SOSTINĖS GATVĖMIS VAIKŠTINĖJA KELETAS BEPROČIŲ

Kaunas.—Kauno gatvėse laisvai vaikštinėja keletas bepročių, kai kada užkabinėdami praeivis ir gąsdindami vaikus. Tie bepročiai koncentruojasi apie miesto sodą.

Vienas jų ilgu odiniu paltu apsivilkęs Laisvės alėjoj lenktyniuoja su autobusais; jis pradeda bėgti paskui autobusą, pribėgęs įsikąbina ir vėl paleidžia. Smalsuoliams tos "lenktynės" sudarą pramogą, tačiau daugiau suprantantiems blogą įspūdį, nes yra ženklų, kad Lietuvoje nesirūpinama psichiniais ligoniais.

DEGĖ VYNUPIŲ DVARAS

Panevėžys.—Rugpiūčio 16 dieną vakare nuo nežinomos priežasties užsidegė Jurevičiaus Mykolo, Vynupės dvare, netoli Panevėžio tvartas. Ugnis taip greitai plito, kad nespėta net gyvulių išgabenti. Sudegė tvartas su daržine, 50 vežimų dobilų, 20 vežimų šieno, 5 karvės, dvi telyčios, veislinis bulius, du vežimai ir kitas inventorius.

Be to, sudegė ir netoliese stovėjęs mūrinis svirnas su visu inventorium.

LIETUVOS ARKLIAI ĮVYKDĖ LENKAMS KATASTROFĄ

Kaunas. — Lenkijai laimėjus su Lietuva susitarimą, lenkų ponai Lietuvoje pasidarė per dažni svečiai. Štai rugpiūčio 17 dieną atvyko Varšuvos burmistras Stažinskis ir Poznanės viceburmistras Tiškevičius. Su jais atvyko ir keletas aukštų ponų. Visi nudūmė pas Tiškevičių į Kretingą.

Tačiau tą pat vakarą įvyko nemalonus dalykas. Kretingiškis Tiškevičius su Karpavicku važiavo savu automobilium į Klaipėdą. Automobilių vairuoti paėmė Lenkijos užsienių reikalų ministerijos aukšta valdininkė Branislova Juchnevičiūtė. Bevažiuojant 8-tam kilometre nuo Klaipėdos juos pamatė Klausmylių kaimo iš ganyklų ant plento atbėgę arkliai. Vienam arkliui "nepatikus lenkiška besieda," jis piestu stojo prieš automobilį. Vairuotoja nenorėdama susidurti su arkliu pasuko į šalį ir visu smarkumu atsimušė į medį. Nuo sutrenkimo sprogęs benzino bakas smarkiai sužeidė visus tris žmones.

Sunkiausiai sužeista Juchnevičiūtė, Lenkijos užsienių reikalų ministerio sekretorė. Jai sulaužyta galva ir smarkiai apdegusi.

DVIEJŲ UŽPULTŲ ŠALIŲ DELEGATAI

Daktaras Felix Mari Ibanez iš Ispanijos ir Pearl Tehwei Liu iš Kinijos, bevažiuodami į antrąjį Pasaulio Jaunimo Kongresą kalbasi apie gimtinių šalių padėti. Kongresan suvažiavę iš 53 valstybių jaunimo atstovai nurodė, kad jaunimas yra pasiryžęs saugoti pasaulį nuo saužudystės—karo ir fašizmo

Kur Nesenai Gaudė Kanuolės

Giliam tolimųjų rytų užkampyje—Khasano ežero apylinkės, tai vietą kur prieš ketvertą sąvaičių gaudė kanuolės, kriokė tankai, ūžė orlaiviai ir į ją žiūrėjo visas pasaulis. Kas ji yra—kaip atrodo? Kiekvienas įdomaujasi, kiekvienas nori patirti kam pralietas kraujas.

Khasano ežeras turi pusantro kilometro ilgio. Jis nusitęsia pro gražias, mažais ąžuolaičiais apaugusias—Bezymijanaja, Zaozernaja, Tigrovaja, Sacharnaja ir kitas kalvas. Čionai randasi daug gražių klonių ir derlingų laukų. Žodžiu, graži, puiki ir turtingą teritorija. Čia skraido daugybė laukinių ančių, ežere narsto daugybė žuvų, o laukuose noksta ryžiai. Be to, žemėje randasi daugybė rudosios anglies. Posieta įlanka turėdama daugybę mažų įlankų yra viena iš puikiausių pasaulio vietų del įsteigimo naturalių uostų.

Tad štai kas japoniškus banditus veda iš proto ir delko ji bepaliovos puola į šią teritorija.

Bet galingoji Sovietų Tolimųjų Rytų armija visuomet įsiveržėlius gerai pavaišina, o civiliai žmonės, kaip ir kitose didžiosios šalies dalyse, prie Khasano ežero ir Posieta įlankos kurią laimingą gyvenimą. Čia tarpsta kolektyvai, vystosi industrija, didėja anglių iškasimas ir sparčiai plečiasi žuvų konservavimo pramonė.

Šale laimingo žmonių gyvenimo, čionai vystosi ir naujo tipo didvyriai. Komandierius Mochalovas pasakoja, kad jis ne vienas šiam užkampyje tapo bolševiku ir vienu iš Raudonosios Armijos komandierių, bet tokių randasi visa eilė. Jis pasakoja apie jo pavaduotoją Samochvalovą, kuris į šią šalį atvyko duonkepiu. Užpuolus japonams Sovietų sargybą, duokepis paliko pečiuj pakeptą duoną, atbėgo prie kulkosvaidžio, per pusę valandos leido į priešą kulkų lietų, paskui nuvyko į kepyklą, išėmė duoną ir vėl sugrįžo pliekti priešų.

Šis tolimas užkampis Sovietų žmonėms brangus ne vien delto, kad čionai kuriasi laimingas žmonių gyvenimas, bet ir delto, kad ši vieta yra labai svarbus strateginis punktas. Nuo aukštų kalnų gražiai matosi Korėjoj esantis Kobi miestelis. Prieš atsibuvusį susikirtimą raudonarmiečiai pastebėjo, kaip japonai iš traukinių iškrovė amuniciją. Visi suprato, kad tai paseks užpuolimas. Diena nepraėjo, drąsūs ir budrūs socialistinės šalies saugotojai jau turėjo savo rankose sugautus samurajų šnipus.

Vėliau įvyko žiaurus mūšys, kuriame raudonarmiečiai tinkamai pamokino užpuolikus, kad nereikia užpulti tos šalies, kuri kuria laimingą gyvenimą. Užpuolikai gavo tinkamą pamoką, o pasaulis įsitikino, kad nelengva pažeisti socialistinės šalies garbę, nes ją gina ne tik kariai, bet ir civiliai žmonės.

P. B.

ČEKOSLOVAKIJOS JAUNUOLIŲ DELEGACIJA

Naziai bepaliovos grąsina Čekoslovakijai. Paveiksle matome Čekoslovakijos jaunimo delegaciją, dalyvavusią Pasaulio Jaunimo Kongrese. Šie jaunuoliai pasakė pasaulio jaunimui, kad jie priešingi karui, bet reikalu ištikus gins savo tėvynę.

KAVINIS PUODUKAS

Iš rusų kalbos vertė **Petras**

(TASA)

Jie davažiavo iki Gray-Ena ir tykiomis gatvelėmis nutraukė į triukšmingą ūžiantį Holborną. Prasidėjo prieblanda. Didelės krautuvės mirgėjo įvairiomis ugnimis.

—Manau, kad po visų šios dienos prietykių būtų ne nuodėmė išgerti šiltos arbatos,—pasiūlė Bertonas.

Jie įėjo į kavinę.

—Jūs galite kalbėti vokiškai?—paklausė ji.

—Ne.

—O francūziškai?

—Biskutį. — Jis nusišypsojo. —Aš, jūs žinote, ne perdaugiausiai mokintas.

Anna pasilenkė prie jo per staliuką, o Bertonas įtempė mintis ir ausis.

—Mes manėm, kad šis Griunebliumas—vienas iš musiškių. Pas jį buvo pinigų, o tas buvo kaip tik labai gerai—daugumai emigrantų tas buvo labai reikalinga. Mes gaudavom kaikada informacijas, bet ant Griunebliumo mūsų įtarimas niekuomet nepuolė.

—Kiauliškas dalykas,—pasakė Bertonas, kalbėdamas angliškai. Paskiau jis su visomis savo jėgomis ir protu dadėjo francūziškai:—Bet kodel jis dėjo visas pastangas, ypatingai tam tikslui, kad pasigavus jus?

—Delto, kad aš žinau tokiuos dalykus, kurių niekas kitas nežino. O jie užrašyti tiktai mano atmintyje.

—Išeina, kad jūs gyva esate daug vertesnė, negu mirusi.

—Taip, visiškai teisingai.

—Bet jeigu jiems pasisektų jus sučiupti . . .—Jis susijaudinusiai pažiūrėjo į mergaitę.—Aš manau, kad jie mažai ką sužinotų. Jūs esate ne iš tų bailiųjų tarpo!

—O, jūs nežinote! Pas juos kalėjimuos yra galimi tokie dalykai . . . Nei vienas vyras, nei viena moteris, kaip jie atkaklūs būtų, negali būti užtikrinti, kad jie galės išlaikyti paslaptį tylėjimu.

—Maloni perspektyva!

—Po dešimties dienų man daugiau nebegręs joks pavojus, —pasakė Anna.—Per tą laiką įvyks svarbus nuotykis, ir mano sekretas nebebus daugiau sekretu. O dabar . . .

—Taip?

—Aš turiu paskambinti per telefoną vienam angliškam draugui. Jis turi visus musiškius perspėti kaslink Griunebliumo. Aš su juo pasitarsiu. Kaip mums su juom susitikti?

—Kur nors viešoj vietoj, kur nereikalinga bijotis nei narkotikų, nei maišų su smėliu,—patarė Bertonas.

Po keliolikos minučių Anna sugrįžo iš telefono būdelės.

—Jis susitiks su mumis už pusės valandos metro stoty "Oxfordiška Aikštė",—pasakė ji.

—Gerai, pas mus kaip tik dar yra laiko del puoduko arbatos ir popiroso.

—Man labai malonu, kad jūs iš savo pusės paaukojat del manęs laiką.

Jis karčiai nusišypsojo.

—Pas mane dabar galybė liuoso laiko. Aš per savo karštą būdą turėsiu ieškotis sau kito darbo. Gerai, kad aš vienas.

—Ką jūs dabar darysite?

—Aš apie tai pagalvosiu po sąvaitės ar dviejų, kuomet jūs būsite liuosa nuo jums gręsiančio pavojaus.

—Aš manyčiau, kad mums laikas jau eiti.

Jie įsiveržė į perpildytą autobusą ir davažiavo iki Oxfordiškos Aikštės.

—Kokią išvaizdą turi jūsų draugas?—paklausė Bertonas, stovėdamas gretimais su Anna prie metro laiptų.

—Jis pagyvenęs žmogus, žilas. Visada nešioja minkštą juodą skrybelę. Žurnalistas.

—Su šiuo traukiniu jis neatvažiavo?—pasakė Bertonas, kada srovė pasažierių nuslinko nuo užsisukančių laiptų.

—Taip,—sutiko ji, kada pro šalį praėjo paskutinis keleivis. —Žiūrėkit!—staigiai sušuko Anna.

Bertono akys nusekė jos neapsakomos baimės a p i m t ą žvilgsnį. Jis pats tik ką išsilaikė nesušukęs.

Po jų kojomis nusirito juoda skrybelė. Už jos pasirodė negyva ranka, suspaudusi kokią tai brošiūrą. Ant galo pasirodė žila kraujuos pasruvus galva su sukoneveiktu kūnu.

—Jie sučiupo jį!—užkimusiai prakalbėjo Anna.

—Ne, ne! Jis, matomai, paslydo ir . . .

—Ei, atsitraukit! Kas čionais? — Prie jų pribėgo metro tarnautojai.

Anna nuvedė Bertoną į šalį.

—Aš buvau teisinga,—tyliai pasakė ji.—Mano draugas turi svastikos ženklą.

—Kaip? Kur?

—Brošiūra jo rankoje. Ant viršelių didelis svastikos ženklas.

—Tokiu būdu aš turiu jus kuogreičiausiai iš čionais išvežti.

Abu smarkiai buvo baimės sukrėsti. Annos lūpos drebėjo.

—Kur aš galiu apsistoti, kad man negręstų pavojus?

—Jūs vis dar nenorite pranešti policijai?

—Tai bus visai betikslis darbas.

—Tokiu būdu mums reikalinga išvažiuoti iš Londono į kokį mažą miestuką, kur mes pamatysim žmogų netankiau, kaip už mylios.

—Mes?

—Jeigu jūs nebūsit priešinga. Aš nenorėčiau palikti vienos, pakol nepraeis ta dešimt dienų.

Jie ėjo atgal Oxfordo gatve. Bertonas tvirtai laikė Annos ranką.

—Kur jūs patartumėt važiuoti?

—Aš žinau gerą seną svetainę-viešbutį Derbiširiškose balose. Ką jūs į tai sakysite?

—Gerai!—atsakė ji ir po valandos laiko jie jau važiavo šefildišku traukiniu.

* * * * *

Jie pateko į paskutinį autobusą, kuris ton linkmėn ėjo iš miesto. Mašina slinko tamsiu kloniu, apsuptu iš visų pusių kalnais, kurių viršūnės spindėjo apdengtos šviežiu sniegu.

—Prašau įeiti, prašau įeiti!—pasitiko juos aukšta moteris prieangyje, kuris buvo septiniolikto amžiaus styliaus.—Aš apturėjau jūsų telegramą, sir. Jums, rodos, reikalingi du kambariai?

—Taip,—su gailesčiu atsakė Bertonas, ir misis Uer atskyrė jo tą apgailėstavimą.

Ji nuvedė juos aukštyn per straigtinius laiptus.

—Vot, štai, pasirinkite kokį tik norite,—pasakius tą išėjo atnešti šilto vandens.

—Imkite kambarį arčiau prie laiptų,—patarė Bertonas.—Aš užgirsiu jeigu kas eis laiptais. Atsargumas tokioj padėtyj neprošalį.

Jis apžiūrėjo langus. Jie buvo maži ir siauri ir išėjo į plačią pievą, kuri tęsėsi iki pačiam plentui.

—Iki žemės bus apie dvidešimt pėdų,—praniurnėjo jis.—Nei vandens nubėgamųjų dūdų, nei kaštanų bei šiaip kitokių daiktų, kurie būtų panaudoti prilipimui prie lango. Kad pakliūti čionais, jiems paliks vien tik laiptai.

—Nejaugi jūs manote, kad jie galės atsekti paskui mus?

—Žmonės, kurie buvo užtektinai gabūs, kad apsidirbti su dalykais Oxfordiškoj aikštėj, gali labai lengvai surasti mūsų pėdsakus.

Už dešimties minučių jie jau sėdėjo už baltai apdengto stalo, ant kurio garavo karštas kumpis. Po vakarienės, palinkėjęs Annai labos nakties, Bertonas krito į savo lovą. Jam prisisapnavo, kad jis bėga gatve, o paskui jį vejasi Hitleris ir mėto jį minkštais šokoladiniais saldainiais, kurie sprogsta, kaip rankinės granatos.

Rytmety prie pusryčių jie susipažino su savo kaimynais—keturiais kombriškais studentais ir su dviemis ramiomis vietinės mokyklos mokytojomis.

—Čionais įtariamų asmenų nėra,—pareiškė Bertonas.

Paskiau jie išėjo į laukus. Laukai buvo apdengti tik ką išpuolusiu šviežiu sniegu. Bertonas ir Anna nuėjo linkmėn Kinder-Skaut kalno.

Po snieginiu gaubalu čiurleno nematomos srovės. Kartais Bertonas, einantis priešaky, įklimpdavo iki juosmens. Ant galo jie dalipo iki dantuoto virškalnio ir atsisėdo pailsėti. Jų veidai išraudo, kvėpavimas veržėsi pluokštais baltų garų.

—Puiku, ką?—prakalbėjo jis. Ji pasisuko į jį.

—Taip gerai ir puikiai man dar nebuvo nuo to laiko, kuomet aš išvažiavau iš Vokietijos.

—Pažiūrėkite į studentus, besikapstančius po sniegą. Jie atrodo kaip juodi taškai. Vieta čionais idealinė. Žmogų gali pamatyti už pusės valandos pirm to, pakol jis prisiartins prie tavęs.

—Tiktai ne rūkę, kuris kaip tik leidžiasi ant virškalnių. Grįžkim atgal, pakol jis mūsų neapsupo.

—Mes galim būti ramūs delto, kad mūsų niekas negali matyti.

Jis pamažu ją apkabino.

—Jūs labai malonus, Džekai. Tas gana puiku . . . Bet jūs žinote, kad taip negali ilgai tęstis.

(Bus daugiau).

Pranešimai

Winnipeg, Man.

Winnipegiečių Žiniai

Turiu garbės pranešti visiems Winnipego ir apylinkės lietuviams, Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 7-tos kuopos nariams, kad kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį. Tai yra sekantis susirinkimas įvyks rugsėjo 11 dieną, 2 valandą po pietų punktualiai, lenkų darbininkų svetainėj, 215 Selkirk Ave.

Draugai ir draugės įsitėmykite, kad kuopos susirinkimai įvyks kiekviename antrame mėnesio sekmadienyje. Visus narius ir nares kviečiame dalyvauti ateinačiame susirinkime, nes turėsime svarbių reikalų aptarti.

V. Novogrodskas
Kuopos Korespondentas

Toronto, Ont.

Choristams

Bangos Choro vardu kviečiu visus choro narius ir nares ateinančio antradienio vakare, rugsėjo 6 dieną atsilankyti į choro pamokas. Taip pat kviečiu ir pašalinius, norinčius pasilavinti dainuoti.

Taipgi pranešu, kad pamokų proga bus paskirstytos ir operetės rolės.

Beje, bus apdiskusuota ir numatomas chorui surengti balius.

J. Miller
Choro Sekretorius

Iš Administracijos

Drg. S. R., Sudbury, Ont., prisiuntė $52.00 surinktu aukų del Mackenzie-Papineau Batalijono. Šias aukas surinko: dd. G. T. $36.50; S. R. $9.55; J. A-nė $3.45 ir J. A. $2.50. Viso $52.00.

Draugas prisiųsdamas money orderį rašo: "Tai aukos nuo Sudburio lietuvių del Mackenzie-Papineau batalijono draugų kanadiečių, kovojančių Ispanijoje. Pinigus prašome tuojau priduoti Mack-Pap. Komitetui, kad nebūtų suvėluota del 7 d. rengiamo siuntinio Ispanijon."

Tai didelė parama mūsų draugams kovojantiems už visos žmonijos reikalus Ispanijoje. Ši auka yra dideliu sustiprinimu tos kovos ir jos privedimo ligi pergalės. Bravo sudburiečiai!

Aukos tą pačią dieną priduotos Mack-Pap. batalijono draugų komitetui.

Drg. J. Thamasun, Sherridan, Man., atsinaujindamas Liaudies Balso prenumeratą prisiuntė $2.00 aukų. Vieną dolerį Ispanijos našlaičiams ir vieną dolerį liaudies gynėjams.

Drg. K. M. Buzunienė, Winnipeg, Man., gavo vieną naują pusmetinį Liaudies Balso skaitytoją.

Apsivedė J. Paliliūnas Su E. Joniškyte

Winnipeg.—Rugpiūčio 27 dieną apsivedė draugas J. Paliliūnas su E. Joniškyte. Jaunosios tėveliai svetainėje suruošė iškilmingą pokilį. Į pokilį sukvietė visus apylinkės lietuvius, kurių atsilankė gana daug. Visi linksminosi ir linkėjo laimingos ateities jaunavedžiams.

Tenka pažymėti, kad jaunasis ilgą laiką neatsitraukiančiai darbavosi darbininkiškame judėjime. Linkėtina draugui ir ateityje tęsti tą darbą.

Nuo savęs linkime jaunavedžiams laimingo šeimyniško gyvenimo ir gražios ateities.

Svečias ir Viešnia

Jaunimas Padarė Žinksnį Pirmyn

Montreal.—Pasibaigus Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos vajuj buvo patirta, kad į draugiją gauta 35 jauni nariai. Griebtasi už darbo, sušaukta tų jaunuolių susirinkimas, į kurį atsilankė apie 17 jaunuolių. Draugui Vilkeliui perstačius susirinkimo tikslą, didžiuma narių svarstė ir priėjo išvados, kad reikalinga išrinkti laikinąji komitetą, kuris tęstų pradėtąjį darbą.

Tas laikinasis komitetas nesenai sušaukė antrą susirinkimą, į kurį atsilankė gana didelis jaunuolių būrelis. Perskaičius protokolą prasidėjo diskusijos ant kokio pagrindo remsis šis jaunuolių skyrius. Prieita išvados, kad reikalinga įsigyti tenisui žaisti stalą; matrasą, ant kurio stipruoliai galėtų rodyti savo pajėgumus, ir kitus sportui reikalingus dalykus.

Toliau prasidėjo nominacijos ir pasekė valdybos rinkimai. To rezultate skyriaus pirmininku išrinktas energingas jaunuolis M. Minota; finansų raštininke gabi jaunuolė S. Minotaitė; protokolų raštininke P.Kliševičiūtė ir kitoms valdybos narių pareigoms eiti išrinkti du daug žadanti veikimui jaunuoliai M. Zavišiūtė ir B. Petronis.

Jaunuoliai suprato, kad reikalingas ir tas, kas aprašytų jų veikimą. Tam darbui išrinktas tas, kurio pavardę rasit gale šio rašinio.

Visų suaugusių pareiga paremti jaunuolių judėjimą, o kiekvieno jaunuolio pareiga kooperuot su išrinkta valdyba ir bu davot jaunuolių skyrių. Visi tėvai raginkite jaunuolius, kad jie stotų į jaunuolių skyrių, kur turės progų pasilavinti sporto srityse ir susipažins su organizacija.

Šiuo kart neužimsiu laikraštyje daug vietos, o ateityje nušviesiu visus jaunuolių organizacijos užsibrėžtus tikslus.

J. O. Kas

JAUNIMO CHORAS JAU PABAIGĖ ATOSTOGAS

Montreal. — Praslinkus gražiom vasaros saulėtom dienelėm, Jaunimo Choro nariai vėl stoja prie darbo. Štai, rugpiūčio 30 dieną įvyko pirmos pamokos. Čionai skaistveidžiai choro nariai palavino savo jaunus balsus, kad tinkamai užbaigus antrojo Kanados Lietuvių Kongreso iškilmes.

Su tuo ir pradėjo choras šio sezono veikimą. Pirmoj pamokoj dalyvavo veik visos jėgos, tai reiškia, kad ateitis šviesi. Beje, dar chorui atostogaujant daugelis jaunuolių teiravosi kada bus pradedamas darbas.

Pirmas didesnis choro žinksnis bus ruošimasis prie operetės, kurios vardo nesakysiu, nes choristai apie ją patirs laike pamokų. Kiek teko patirti, tai gan įdomi operetė ir sparčiai ruošiamas prisirengimo darbas.

Tad draugai ir draugės, galintieji dainuoti, išgirdę pirmąjį Jaunimo Choro dainos aidą, stokite petys į petį, prisidėkite su savo balsais ir linksminkite nuo sunkaus darbo pavargusius tėvelius bei pažįstamus. Lai pasiekia skambantieji balsai tuos, kurie negali su mumis dalyvauti! Lai skambi daina skatina visus siekti bendro tikslo ir laisvės.

Manau, kad ateinančiose pamokose susitiksime didesnis būrys, kur bendrai galėsime pasidalinti įspūdžiais bei patyrimais ir tęsime kultūrinį darbą.

Choristas

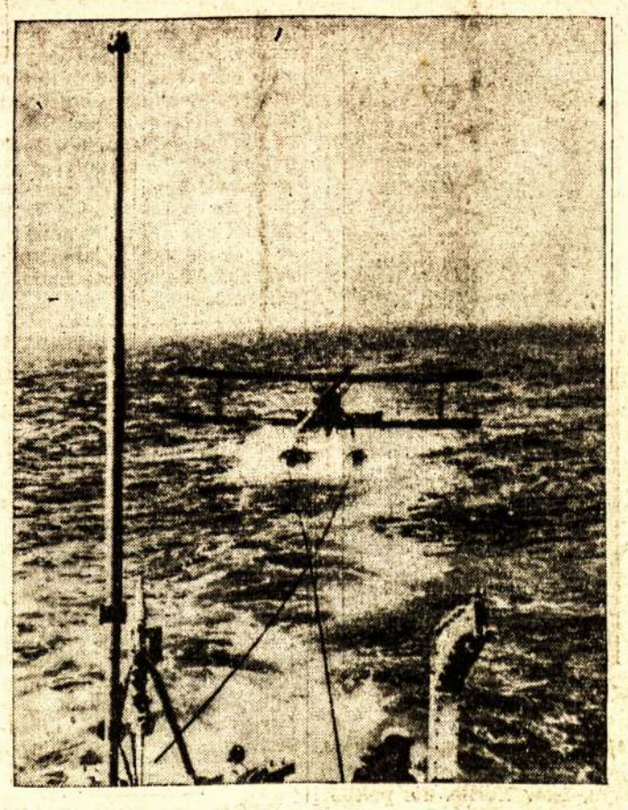

SUGAVO

Paveiksle matosi Francijos laivo į uostą velkamas Ispanijos fašistų orlaivis, kuris buvo priverstas nusileisti Francijos pakraštyje. Lakūnas ir mechanikas suimti.

Kai Kas Daugiau Pyksta Kada Su Juo Nesibarama

Daugeliui tur būt žinoma jau keli desėtkai metų deklamuojama Armino eiliuota pasakėčia, kurioje pasakojama apie per kaimą ėjusius du keleiviu ir juos užpuolusius šunis. Pasakėčios autorius pasakoja, kaip vienam iš jų keleivių šunų lojimas įkirėjo, kad jis net akmeniu sviesti norėjo, bet draugas pamatęs jam ranką nutvėrė. Nurodė, kad akmeniu šunų nepriversi tylėti, liepė neboti, nes šunes pamatys, kad nebijo, turės ir nustoti. Taip ir buvę, nes keleiviai visą varstą nukeliavę, jau šunes gulėję ir sunkiai alsavę.

Ir mokyklos vaikui, tur būt, yra aišku, kad Arminas pasakodamas apie keleivius ir šunis taikė į anos gadynės žmonių būdą. Jis keleiviais perstatė tą dalį žmonių, kuri caristinio rėžimo laikais žengė į progresą, o šunimis tuos, kurie įvairiai trukdė. Tad mokino neboti trukdymų, nekreipti domės, o eiti savo pasirinktais keliais. Patarimas ant tiek išsipopuliarizavo, kad pirmosios lietuvių mokyklos mokytojai numatė reikalą įtraukti tą pasakėčią į lietuvių kalbos vadovėlius ir su ja mokinti vienus pakantrumo, o kitus sisigėdinimo.

Bet daugelis faktų tvirtina, kad Armino mokinimas nevisur tinka. Mat žmonės ne šunes—vieni daugiau pyksta, kuomet su jais argumentuojama, baramasi, o kiti baisiai įširsta, kuomet atsisakoma su jais bartis. Štai, nesenai laikraščiai rašė, kaip Lietuvoje tūlas Mikalauskas kirviu sukapojo tūlą Latvėną, kad pastarasis atsisakė bartis. Tai ne vienas atsitikimas, bet tokių yra daugybė.

Kad barnių ignoravimas kai kuriuos daugiau "įžeidžia," negu su jais barimasis, liūdija ir nekurie, barniais skaitytojus maitiną, Amerikos lietuvių laikraščiai. Mat čia, Amerika, o ne Lietuvos kaimas. Nelengva mėgstamiems bartis nueiti pas kieno butą ir jį išplūsti, arba tai atlikti gatvėje. Čia ne tas kraštas, kad mėgstančioms bartis būtų laisvai leidžiama iki pusiau šonų keltis padelkas. Už tai tokia procedūra daugiausia atliekama nekurioj spaudoj. Na ir kas iš kanadiečių nėra girdėjęs iš tūlų laikraščių, kaip Winnipege gyvenančios kokios tai moteries atrodo lova, arba kur mergina maudėsi. O tai vis ženklai, kad tūli žmonės neturėję progos iškolioti žmogaus gatvėje, tą atliko per tam tikslui paskirtą spaudą.

O šiandien daugiausia koliojama, kurie veikia progresyviškame judėjime. Tik paimkite į rankas bent vieną iš plūdimams skirtų laikraščių, tuojau pamaty site, kad tūli žmonės neatakavę darbininkiško judėjimo, arba jame veikiančių asmenų neparašo nei vieno paragrafo. Ir tai daro tuomet, kuomet dabar mažai kas kreipia domės į jų raštus ir beveik neatsako į padarytus užmetimus.

Taip, kai kas pasakys, kad tūli iš tų raštininkų rašo kritiką. Nieko panašaus, šiandien ir darbo žmonės jau žino kas yra kritika.. Paimkime pavyzdžiui Ispanijos žmonių bendrą veikimą. Ten vieningą darbą veda įvairios partijos, bei įvairių pažiūrų žmonės. Suprantama, kad partijos turi savus siekius, bet išskyrus darbo žmonių neprietelius, visos sutinka dirbti darbo žmonių gerui. O kad geriau patarnauti, daugiau numatančios grupės atsilikusioms grupėms duoda kritiką. Ir taip, jeigu tik kritika teisinga, ji gerbiama ir priimama. Kad tokia kritika egzistuoja, matome ir iš valdžios vadų pamainų.

Reiškia kritika vedama ta linkme, kad žmogui ar žmonių grupei duoti nurodymus, kaip pasekmingiau atlikti vieną ar kitą darbą. Kritikos tikslas yra, kad kritikuojamas pasitaisytų, o jei ne, tai kad savo vietą užleistų kitam, sugebančiam geriau atlikti darbą. Arba kitaip sakant kritika yra ne kokio asmens, arba grupės niekinimas, jeigu ji ištikrųjų turi užsibrėžus kilnius siekius, bet skatinimas geriau atlikti užsibrėžtąsias užduotis, paduodant iš savo darbo pavyzdžius.

Bet kaip "kritikuojamas" Kanados lietuvių progresyviškas judėjimas? Ar tie asmenys, kurie del žmonių akių save neva stato darbininkų reikalų gynėjais kada nors rodo gerus pavyzdžius ir skatina geriau atlikti darbą? Ne! Jie piestu stoja prieš visą veikimą ir ragina jį palaidoti. O priedui kuojuodžiausia mėgina nupiešti veikiančius asmenis ir grupes. Tur būt, kiekvienas supras kas yra kritika ir kuo galima pavadinti pastarųjų veiksmus.

Na ir kodel jie taip elgiasi? Kodel jie mėgsta visą progresyvišką judėjimą perstatyti arkliavagiais? Del to, kad Kanados lietuvių progresyviškas judėjimas irgi yra keleiviu į progresą. Jis keliauja ta kryptimi, kuria keliauja Ispanijos, Kinijos ir dalinai Francijos žmonės. Ši kryptis labai daug žada pasauliui, tad Kanados lietuviai jai iš visų jėgų padeda Tų "kritikų" kai kurie irgi neva giria tą kelią, bet kolioja ta kryptimi einančius.

Paėmus link Sovietų Sąjungos atsinešimą, pamatysime, kad didesnė pusė buržuazijos propagandistų pasielgė lyg Armino pasakėčios idėjos. Pirmiau jie labai daug lojo ant darbininkiškos šalies valdžios, bet atėjo laikas, pabodo ir sustojo. O lietuviški skalikai dar pagyvino savo akciją. Tai ženklas, kad jie priklauso tai grupei, kuri daugiausia įširsta ne tuomet, kuomet prieš juos ranka užsimoja, bet kuomet ramiai dirbama savo darbą ir nekreipiama į juos domės.

Žvalgas

Piniginis Pajėgumas

Kaime litas yra toks pat retas svečias kaip vyskupas. Yra dar tokių ūkininkų, kurie išviso pinigų nėra matę ir nežino kokie pinigai dabar eina: ar kierenski, ar ost markės, ar dar kitokie. Kiti, kad ir žino, jog dabar yra litas, bet kaip jis atsirado jokio supratimo neturi. Nesenai du ūkininkai delto net susiginčijo. Vienas sako litas esąs keturkampis, su skyle vidury ir blizga, kitas primigtinai tvirtina, kad litas trikampio formos. O del blizgėjimo taip: blizga ne litas, bet to akys, kuris litą pamato. Kadangi jie nei vienas nenorėjo nusileisti, tai gindami savo nuomones susipešė ir iš to kilo byla, kuri pasiekė net vyriausį tribunolą. Tik kai čia jiems teisėjas parodė litą ir kai jie įsitikino, kad abudu klydo, jie susitaikė, pasibučiavo ir nuėjo namo išsigerti pusbonkį naminės.

Tokiom sąlygom esant kaimietis pirkti beveik nieko negali. Mačiau tokį atsitikimą: ūkininkas apie Zarasus ardamas lauką susisuko bankrutkę ir kadangi neturėjo degtukų, tai norėdamas pridegt, paliko lauke stovintį arklį ir plūgą, pats išėjo plentu bene sutiks kur rūkant žmogų. Ir tik atėjęs net iki Jonavos, padaręs viso 200 kilometrų, gavo pridegt. Nors tas ūkininkas skaitomas gan pasitūrinčiu, bet kad ir prie geriausių norų pats nusipirkti degtukų neturi iš ko. O apie cukrų nei kalbos nėr. Ūkininkai cukraus skonį jau senai užmiršo. Jeigu kokia iškilminga proga jiems būtinai prireikia cukraus, tai vieną kilogramą perka susidėję viso valsčiaus ūkininkai ir tai dar ilgamečiam išmokėjimui, su viršaičio garantija.

Kad ryškiau pavaizduoti pinigų vertę kaime, imsim dar vieną pavyzdį: vienas ūkininkas leisdamas studijuot į Kauną savo sūnų įdėjo jam 80 centų. Girdi, tiek pinigų turi užtekt sumokėt už mokslą, pasisamdyti butą ir pragyvent. Didesnės sumos pinigų ūkyje jokiu būdu neįmanoma sudaryti.

Valdininkai, žinoma, šito nesupranta ir mano, kad ūkininkai taip pat su pinigais nesiskaito kaip ir jie patys. Bet gi čia didžiausias apsirikimas.

Šią vasarą kaž-koks aukštas iš Kauno valdininkas atvažiavo į kaimą pas savo tėvus praleist atostogas. Norėdamas pasirodyt labai dideliu ponu švaistė pinigus kur reikia ir kur nereikia, o kai pasibaigus atostogoms reikėjo grįžt į tarnybą pritrūko kelionei pinigų. Neturėdamas kitos išeities kreipėsi pas tėvą:

—Duok man, sako, penkiosdešimt litų, o aš nuvažiavęs į Kauną paimsiu algą ir tau grąžinsiu.

Aišku, pinigų jis paskolint negavo ir į Kauną turėjo grįžti pėsčias.

Dr. J. Verdingė
(Iš Kuntaplio)

DEL KALBOS SUPRATIMO

Ne telefono stoties darbininkai, bet Pasaulio Jaunimo Kongreso delegatai su ausiniais telefonais klausosi kalbėtojo žodžių. Per telefonus jie girdi ne tą kalbą, kurią kalba kalbėtojas, bet jiems suprantamą kalbą, nes prie perdavo aparatų dirbo vertėjai.

REIKALAUJA BELAISVĖN PATEKUSIŲ DRAUGŲ IŠLAISVINIMO

Winnipeg.—Rugpiūčio 30 dieną įvyko Lietuvių Literatūros Draugijos 217 kuopos susirinkimas, kuriame priimtas ir pasiųstas Kanados vyriausybei prašymas, kad ji pasirūpintų išimti iš Ispanijos fašistų draugus: Butrimą, Malicką ir Zdanauską ir juos parvežtų Kanadon.

Taipgi nutarta, kad sugrįžus iš Kanados Lietuvių Kongreso mūsų delegatui būtų atsikreipta į bendro fronto komitetą, kad laike masinio mitingo būtų paminėtas ir Ispanijoj žuvęs Bolis Alksnis.

Taip pat kuopa nutarė pasiųsti draugams: L. Kisieliui, P. Grigaravičiui ir P. Bepirščiui dovanų. (P. Bepirštis jau sugrįžęs—Red.).

Anglų Karininkų Komisija Smerkia Franko Lakūnus

SUSIORGANIZAVO BŪSIMŲ DVIEJŲ PELNINGŲ FABRIKŲ VADOVYBĖ

MONTREAL. — Gazette paskelbė, kad šiomis dienomis susiorganizavo dviems būsimiems orlaivių fabrikams vadovybė. Fabrikai gamins Anglijai bomberius. Vienas veiks Toronte, o kitas Hubert mieste, Kvebeko provincijoj. Vyriausiuoju direktorium išrinktas Paul Sise, Northern Electric kompanijos prezidentas, o jo padėjėjais septyni kiti, daugiausiai stambių kompanijų ir bankų tūzai.

Reiškia, numato stambų biznį, tai ir paėmė stambūs. O už tai turės sumokėti Anglijos žmonės.

Kvebeko Provincijoj Siautę Liūtys Nusinešė 16 Gyvybių

PORNEUF, Que. — Praeitą ketvirtadienį šiose apylinkėse siautė dideli lietūs. Nuo jų smarkiai pakilo upės ir upeliai. Vanduo daugelyje vietų sugriovė tiltus, apardė kelius ir geležinkelius. Iš tos priežasties įvyko kelios katastrofos. Didžiausia katastrofa buvo St. Greigoire miestelyje. Čionai su žeme nuslinko pašlaitėje stovėjęs apartamentinis namas ir suteškėjo į šipulius: keturi žmonės žuvo, 13 sunkiai sužeista ir 40 lengviau sužeista.

Taip pat netoli šios vietos įvyko iš Montrealo į Kvebeką einančio C.P.R. kompanijos traukinio katastrofa. Traukinys užėjo ant išardyto geležinkelio ir nuvirto į griovį. Nelaimėje žuvo pečkurys ir mašinistas.

Kitose vietose irgi pridarė didelių nuostolių ir pasiėmė keletą gyvybių. Viso priskaitoma žuvusių apie šešiolika žmonių.

PABAIGĖME VASAROS PARENGIMŲ SEZONĄ

TORONTO, Ont. — Pereitą sekmadienį atsibuvo Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos pirmos kuopos piknikas. Tai, tur būt, bus bene paskutinis parengimas vasaros sezone.

Žmonių buvo vidutiniai, kurie į pavakarį, lyg ir nenorėdami skirtis su maloniu vasaros sezonu, pradėjo labiau linksmintis ir ilgai nevažiavo namo.

Pažymėtina, kad šiame piknike dalyvavo ir apsčiai svečių. Atsilankė Toronte viešinti timminsiečiai Petrušauskai su 2-iem jaunom viešniom, apie penketas svečių bei viešnių iš Rochesterio, pora iš Kirkland Lake ir keletas iš kitų kolonijų. Žodžiu, svečių ir viešnių netrūko, tik gaila, kad pasitaikė truputį nuobodesnis piknikas. Mat išvykus didelei delegacijai į Kanados Lietuvių Kongresą, rengėjai didelio pikniko nesitikėjo. Bet pasitaikė didesnis, negu buvo numatytas.

Dabar laukime žiemos parengimų, prie kurių kaip girdėtis menininkai jau ruošiasi.

Beje, girdėtis, kad jaunuoliai dar rengs kokį tai naktinį pokilį. Žinoma, jeigu rengs, apie tai pagarsins spaudoj. Lauksime.

Dalyvis

Gerai Atsiliepia Apie Draugą Petrą Bepirštį

Toronto.—Jau buvo rašyta. kad praeitą trečiadienį lietuvių svetainėje įvyko prakalbos, kuriose kalbėjo iš Ispanijos sugrįžęs draugas Bepirštis. Draugui apibudinus Ispanijos liaudies kovas ir įvairius nuotikius liko neužmiršti liaudies gynėjai. Jų paramai susirinkusieji suaukavo $18.93.

Apie tai jau buvo rašyta. šį kartą tenka šiek tiek prisiminti tiktai apie patį draugą. Jis pirmu kart savo gyvenime sakė prakalbą, bet kalba buvo gana įdomi ir pilna vaizdų. Kiek teko patirti iš klausiusiu, tai visi ją įvertina. Taip pat visi asmeniškai kalbėjęsi su draugu, jį įvertina, kaipo daug žinantį nekuriais Ispanijos klausimais.

Ir iš tiesų, draugas Bepirštis labai gražiai išaiškina kai kuriuos iki šiol Kanados lietuviams negirdėtus Ispanijos reikalu klausimus.

Rep.

LONDONAS. — Anglijos komisija, susidedanti iš orlaivyno kapitono R. Smyth-Pigotto ir vyresnio karininko F. B. Lejeune, nuvykus Ispanijon, ištyrė ir patvirtino, kad fašistų lėktuvai šiemet gegužės 25 d., be jokio karinio tikslo, užmušė 272 civilius žmones ir sužeidė 224 Alicante, Ispanijos prieplaukos mieste, sužiniai bombarduodami tokias Alicante vietas, kur gyvena nekariškiai.

Anglų komisija paliūdijo, kad Alicante nėra gaminama jokių ginklų nei karinių medžiagų; kad laivai į jį gabeno tik maistą ir anglį ir nevežė į Alicante ginklų nei amunicijos, ir kad tame mieste tebuvo tik 60 iki 100 kareivių kaipo tvarkos palaikytojų, o ne kariautojų, tuo laiku, kai fašistų orlaiviai šešis kartus bombardavo tokias Alicante vietas, kurios neturi karinės svarbos.

Kas liečia 35-kis kitus Alicantės bombardavimus iš oro, tai anglų komisija daleidžia, kad fašistai, matomai, taikė į geležinkelių stotis ir prieplaukas, kaipo į "karinius taikinius."

Anglų komisija taip pat neranda jokio pateisinimo, kad fašistų orlaiviai bombardavo Sitges ir Torrevieja miestelius, kuriuose užmušė 20 žmonių ir sužeidė per 100, atakuodami net sužeistų kareivių ligonines.

Šiaurėje Užtikti Senosios Gadynės Žmonių Pėdsakai

EDMONTON, Alta. — Šiomis dienomis sugrįžo iš šiaurvakarinės Kanados dykumų archeologistas, kuris su penkiais studentais apkeliavo 2,400 mylių, per penkis mėnesius beieškodamas tenai senovinių žmonių pėdsakų.

Archeologistas sako, kad pavykę jiems surasti tolimos šiaurės kalnų laužuose primityviškų žmonių gyvenimo vietas. Tačiau atsisakė nurodyti vietą, nes ketina ateinančiais metais vėl nuvykti ir plačiau pastudijuoti. Manoma, kad tose vietose gyvenę žmonės keli tūkstančiai metų atgal.

Jeigu pasirodys, kad tikrai ten žmoniu gyventa, tai pradėjus įsigalėti teorija, jog pirmieji žmonės į Ameriką atkeliavo iš Azijos per Beringo sąsmauką, gaus didelį patvirtinimą.

Lindbergas Širdingai Giria S.S.R.S. Kolektyvius Ūkius

MASKVA. — Amerikos lakūnas pulkininkas C. A. Lindbergas, išskrisdamas iš Maskvos pareiškė:

"Penki metai praėjo nuo paskutinio mano atsilankymo Maskvoj. Tuo laikortarpiu įvyko tokių milžiniškų ir stebėtinų permainų Sovietų Sąjungoj, kad aš negalėsiu sekantį mano atsilankymą į Sovietų Sąjungą atidėti tokiam ilgam laikui.

"Veikiausia aš vėl aplankysiu Sovietų Sąjungą sekančiais metais.

"Gali žmogus perskaityt daug knygų apie kolektyvius ūkius, bet asmeniškas susipažinimas su jais parodys stebėtinus pasiekimus geroviško kolektyvių ūkių gyvenimo, puikius kaimų klūbus ir mokyklas ir sveikus valstiečių vaikus."

ANT SAULĖS ESĄ TAŠKAI RODĄ DIDELĮ SUMIŠIMĄ

ROMA.—Profesorius Raffaele Bendandi, pasižymėjęs Italijos astranomas paskelbė, kad šiomis dienomis ant saulės paviršiaus formuojasi dideli taškai, kurie rugsėjo 7 dieną padarysią saulės paviršiuje tokį išsiveržimą, kokio nebuvo per vienuoliką metų.

Sako, kad saulės paviršiuje pasireiškiąs toks nepaprastas apsireiškimas, kokio nebuvę per visą šimtmetį. To apsireiškimo pasekmės žemę pasieksiančios tik po aštuonių dienų. Nuo to apie rugsėjo 15 dieną kilsią dideli šturmai, meteorų audros ir šiaurės pašvaistės.

Taip pat jis manąs, kad tą saulės "sukrėtimą" paseksią daugelis ant žemės saužudysčių, prievartos ir tragiškų incidentų, lygių karams.

Gal Musolinis jam įsakęs paskelbti tokią teoriją.

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla